EESTI METODISTI KIRIKU AJAKIRI

Nr. 152, märts 2024

KODUTEEL

KIRIK ja KOGUDUS

Indeks 78228 ISSN 1406-2291
Nr. 1 (152) märts 2024 • Hind 6 eurot

SELLES NUMBRIS

Esikaas: EMK Kuressaare koguduse maja. Foto: Robert Tšerenkov
Väljaandja: EMK, Narva mnt 51, 10120 Tallinn
Tel: 501 2483; e-post: koduteel@metodistikirik.ee
www.metodistikirik.ee/koduteel
Toimetaja: Marjana Luist
Toimetuse kolleegium: Küllike Evartov, Tarmo Lilleoja, Anne Saluraid, Triin Tarendi, Robert Tšerenkov, Inna Välja
Ajakirja veebiversioonid: Rein Laaneser
Keeletoimetajad: Küllike Evartov, Inna Välja
Küljendus: Taimi Pärna

Foto: pexels /Cameron Casey

KIIRUS

Kiirus –
nagu viirus,
mis nakkab,
külge hakkab.

Tormame mööda,
vaatame mööda.

Seisata!
Las ma ütlen –
su silmis on tähed!
Las ma küsin –
kuidas sul läheb?
Las ma kuulan sind ära.
Ja me mõlema hinges on sära.

MAIRE SIMM

HOIA SILM PEAL!

Eesti Metodisti Kiriku ajakiri KODUTEEL
Facebookis aadressil
http://www.facebook.com/emk.koduteel
Veebikodus aadressil
http://www.metodistikirik.ee/koduteel
Issuu keskkonnas neljavärvilise pdf-ina aadressil
http://issuu.com/koduteel

Miks me käime kirikus?

Foto: Meriliis Metsamäe

MARJANA LUIST

See on küsimus, millele võib olla erinevaid vastuseid.

- Mõne kirikuskäija jaoks on kogudus kui seltsimaja – suhtlemiskoht. Kirikus käiakse peamiselt seetõttu, et inimestega kohtuda, vestelda, olla kursis värske infoga. Kindlasti ei ole see vale, on ju inimene loodud suhtlevaks, mitte eraklikuks olendiks. Aga kui teiste inimestega suhtlemine on ainus ootus ja suhtlemine Jumalaga jääb kõrvale, siis ei ole vahet, kas käia kirikus või seltsimajas.
- Mõne jaoks on kogudus kui teraapiakeskus, kus nädala jooksul kogunenud stress ära maandada. Seal saab rahuneda, hetkeks aja maha võtta, kogeda rahu ja kergendust, puhastumist … aga seda vaid pühapäeviti. Kuid ilma Jumalaga isiklikku suhet omamata jääb see teistel päevadel kogemata.
- Mõne jaoks on kogudus kui töökoht. Selleks et ülemus (loe: pastor) ei pahandaks, tuleb pühapäeva hommikuti tööpostile (loe: kirikusse) minna ja oma kohust täita. „Tööks" on jumalateenistusel osalemine, püüd mitte lasta oma mõtetel jutluse ajal rändama minna ja pingutada palve ajal kaasa mõtlema. Mõnikord tehakse oma „töö" ära kodukontoris ehk teenistuse ülekannet vaadates. Kui korraliku kristlasena iganädalaselt „tööl käia", on õigustatud oodata selle eest palka, mille saab taevas. Ilmselt võiks nii mõelda inimene, kelle jaoks kirikus käimine on ennekõike kohustus.
- Mõni kirikuskäija arvab, et Jumal on andnud talle kriitiku kutsumuse, kriitiku anni. Teatrikriitikute arvustusi lugedes jääb pahatihti mulje, et etendusele on mindud mitte teatrielamuse pärast, vaid et leida sealt midagigi, mille kohta teravalt ja torkavalt arvamust avaldada. Selle asemel et etendust nautida ja võtta sealt endaga kaasa see, mis kõnetab, on kriitik teatrisaalis selleks, et tähelepanelikult jälgida ja märgata igat eksimust, need üle võimendada ja kogu etendus sellega nurjunuks kuulutada. Selline kriitiku „kutsumus" võib olla ka mõnel kirikuskäijal.
- Suuresti on kirikus käimise põhjuseks harjumus. Küllap seavad paljud kristlased pühapäeviti sammud kiriku poole, ilma et nad mõtestaksid, mis eesmärgi ja ootustega nad seda teevad. Pühapäevane kirikusse minek on samasugune automaatne tegevus nagu näiteks söömine või riietumine – me ei mõtesta ega analüüsi enda jaoks, miks me neid tegevusi teeme.

Küllap võiksid kogudused mingil määral täita mitut eelnimetatud funktsiooni: pakkuda suhtlemisvõimalust, olla teraapiakeskuseks ja arendada analüüsivõimet. Kuid koguduse peamine eesmärk on olla keskkonnaks, kus tuuakse Jumalale austust ja kus inimesed saavad Kristusega sarnasemaks. Kiriku liikmetel tuleks oma ootusi seada lähtuvalt sellest, milleks kirik eksisteerib. Ootused häälestavad meid kirikus toimuvaks ette ning selle pinnalt anname me hinnangu oma kirikuskäimise kogemusele.

Kuivõrd teistsuguse tähenduse omandaks kirikus käimine meie jaoks siis, kui me ei läheks sinna üksnes suhtlemise võimalust otsima (ka seda, aga mitte ainult), kui põhjuseks ei oleks mitte üksnes kohusetunne või harjumus, vaid siiras igatsus tuua Jumalale austust, soov jõuda Jumala ligiollu, et muutuda Tema sarnasemaks! Kirikuhoone ei oleks siis pelgalt hoone, kus kogunetakse, vaid Pühakoda, Jumala Koda. Jumalateenistusel osalemine ei oleks pelgalt oma kristliku kohuse täitmine, vaid meie kalli Päästja ja Issanda teenimine, Tema ülistamine ja austamine. Kirik ei oleks pelgalt koht, kus kõik peaks olema korraldatud nii, nagu meile meeldib, vaid see oleks Kristuse Ihu, kus igaühel on oma ülesanne täita. Pastor ei oleks siis pelgalt keegi, kes peab häid jutlusi pidama, vaid Jumala poolt seatud karjane meie elu jaoks. Kogudus ei oleks pelgalt seltskond inimesi, kes peab meid teenima, vaid vennad-õed Kristuses, keda meie tahame teenida.

Meie ootused määravad selle, milline on meie kirikuskäimise kogemus. Olgu meie igatsus kirikusse minnes mitte pealiskaudne ja silmaga nähtav, vaid Jumala Kuningriik!

Kiriku tähendusest, olemusest ja eesmärgist on põhjalikumalt juttu mitmes käesoleva numbri artiklis. Kolleegium on võtnud sel aastal sihiks käsitleda ajakirjas metodisti kiriku usuartikleid. Esimese numbri fookuses on kirik ja koguduse elu.

Katoolsest vaimust

„Kuid tuleb tund ja see ongi juba käes, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões, sest Isa otsib neid, kes teda nõnda kummardavad. Jumal on Vaim ja kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama." (Jh 4:23–24)

Miks on nii palju erinevaid kristlikke uskkondi, miks erinevaid arusaamu ja tõlgendusviise kristliku usu praktiseerimisel? On ju Piibel üks ja Jumal üks! Miks tülitsetakse tõekspidamiste ja traditsioonide pärast? Kord küsisin, et miks ei võiks Tallinnas olla ainult üks kristlik kogudus, kus kogu linna usklikud üheskoos jumalateenistust peaksid. Kasvades ja kogemusi omandades leidsin, et sellele sinisilmsele soovile on üks vastuküsimus: kes oleks valmis loovutama pastorikoha, ja kellele?!

Taavi Hollman

Aastaid tagasi mainis EMK Teoloogilise Seminari tunnustatud eestseisuse liige meie oikumeenilist tudengkonda nähes: kui tore, et nii paljud on eri konfessioonidest tulnud siia metodistlikku teoloogiat omandama! Samas olid rohkearvuliselt vabakogudustest õppima tulnud tudengid vastupidisel arvamusel: järelikult on Jumalal midagi erilist selle seminariga plaanis, kui ta siia nii palju vabakoguduslasi saatis! Nii eestseisja kui ka üliõpilased ilmselt arvasid, et just neil on midagi erilist anda teiste muutmiseks ja õpetamiseks.

Jah, on olnud palju vaidlusi, eriarvamusi ja oma „õige" usu kaitsmist sõna- ja ususõdadega või isegi kirikujuhtide vastastikust kirikuvande alla seadmist. Arvatakse, et õige usk vajab kaitsmist ja seda kas või inimlike vahendite käikulaskmiseni välja. Kas ei ajenda seda kõike arvamine, et minu usk on kõige õigem? Ja kui teised sama meelt ei ole, siis on nad valel teel, pean neid õpetama?

Küsimus, milline on õige usk ja uskumine ning milline õigeim jumalateenistus, on ilmselt meid kõiki ühel või teisel ajal tabanud. Metodisti kirik peab end üheks Kristuse ihu osaks ja tunnustab kõiki teisi, kes tões ja ehtsuses Jumalat otsivad ja teenivad. Kahekümne teine usuartikel kiriku rituaalidest ja jumalateenistuse korrast ütleb, et pole vajalik, et rituaalid ja tseremooniad oleksid kõikjal samad või täpselt ühesugused, sest nad on alati olnud erinevad ja võivad muutuda vastavalt riikide, aegade ja inimeste kommete erinevustele, kui vaid midagi ei korraldata Jumala Sõna vastaselt.

Jeesus ütles Samaaria naise küsimusele vastates, et tuleb aeg, kus Isa ei kummardata sellel mäel ega Jeruusalemmas. Käes on tund, et tõelised kummardajad kummardavad Isa vaimus ja tões, sest Isa otsib neid, kes teda nõnda kummardavad. Jumal on Vaim ja kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama.

John Wesley küsib oma jutluses „Katoolne vaim" (jutlustekogu 39. jutlus): „Kuigi erinevus vaadetes või Jumala teenimise viisides võib vähendada täielikku välist ühtsust, kas peab see siis tingimata vähendama meie suhtumise ühtsust? Isegi kui me ei suuda mõtelda ühtmoodi, kas ei võiks me siiski armastada ühtmoodi? Kas ei või me olla südamelt üks, ehkki me ei jaga samu vaateid? Võime, ilma mingi kahtluseta! Selles võivad kõik Jumala lapsed ühineda, vaatamata väiksematele erinevustele. Nad võivad üksteist armastuses ja heades tegudes edasi aidata."

Wesley jätkab: „Iga tark inimene lubab teistele sedasama mõtlemisvabadust, mida ta soovib, et teised talle lubaksid; ta ei suru teistele oma vaateid peale, nagu ta ei taha, et teised talle enda omasid peale suruksid. Ta on kannatlik nendega, kes temast erinevad, ja esitab üheainsa küsimuse: „Kas sinu süda on niisama otsekohene, nagu minu süda on sinu südame vastu?"

Kuid isegi ausa südamega inimeste seas, nende hulgas, kes soovivad hoida puhast südametunnistust, on sedasi, et niikaua, kuni on erinevaid vaateid, nii kaua on ka erinevaid Jumala teenimise viise; sest vaadete mitmekesisus toob kaasa tavade mitmekesisuse. Ja nii nagu kõikidel ajastutel ei ole inimesed milleski muus nii palju erinenud kui oma vaadetes ülima olendi kohta, nii ei ole nad erinenud rohkem ka milleski muus kui tema teenimise kommetes. Oleks see nõnda ainult paganlikus maailmas, ei oleksi see nii üllatav, sest me teame, et nad ei tunne Jumalat ära oma tarkuse abil ja seepärast ei saa nad ka teada, kuidas teda teenida. Kuid kas ei ole kummaline, et isegi kristlikus maailmas, kus ollakse üldiselt ühel meelel, et Jumal on Vaim ja kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama, ollakse Jumala teenimise konkreetsetes viisides peaaegu niisama erinevad nagu paganad?

Igaüks peab järgima oma südametunnistuse sundi Jumalalt saadud siiras ja selges meeles. Ta peab olema oma mõtlemises kindel ja siis toimima oma parima äratundmise kohaselt. Samuti ei ole kellelgi väge sundida kedagi käima tema reeglite järgi. Jumal ei ole mitte ühelegi inimlapsele andnud õigust valitseda sel viisil oma vendade südametunnistuse üle. Iga inimene peab ise otsustama, sest igaüks meist peab enda kohta Jumalale aru andma.

Ma ei söanda sundida kellelegi teisele peale minu teenimisviisi. Ma usun, et see on tõeliselt algupärane ja apostellik. Kuid minu uskumine ei ole teistele reegliks. Sellepärast ei küsigi

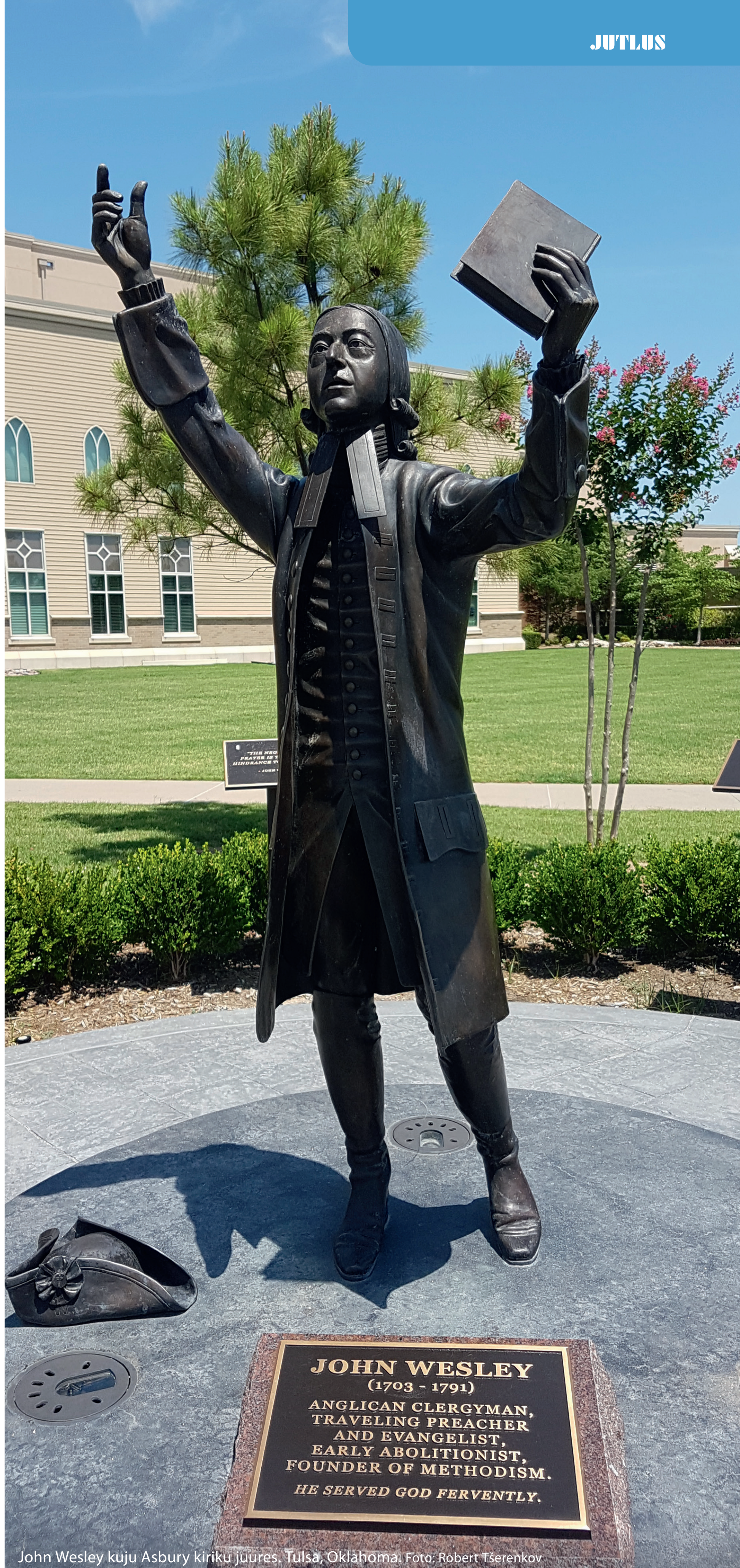
ma: „Kas sa kuulud minu kirikusse? Minu kogudusse? Kas sa tunnustad sama kirikuvalitsemise vormi ja kiriklikke ametikandjaid nagu minagi? Kas sa kasutad sama palvetamise vormi, millega mina Jumalat teenin?“ Ma ei uuri temalt: „Kas sa võtad armulauda vastu sama hoiakuga ja samal viisil mis minagi?“ Ega ka: „Kas sa ristimise talitamisel oled minuga ühel meelel nende tagatiste suhtes, mida ristitav saab, või selle talituse korralduse suhtes või ristitavate vanuse suhtes?“ Ei, ma ei küsi sinult (selgusega, mis mul endas on), kas sa üldse tunnistad ristimist või armulauda. Las need asjad jäävad kõrvale: me räägime neist sobivamal ajal, kui tarvis. Praegu on mu ainuke küsimus: „Kas sinu süda on niisama otsekohene, nagu minu süda on sinu südame vastu?“

Kas sinu usk on tegev armastuse läbi? Kas sinu süda on õige oma ligimese suhtes? Kas sa armastad kogu inimkonda ilma eranditeta nagu iseennast? Kui sa armastad neid, kes sind armastavad, mis lahkust sa selle eest ootad? Kas sa armastad oma vaenlasi? Kas sa armastad isegi Jumala vaenlasi? Tänamatuid ja ebapühasid? Kas sa suudaksid soovida, et sa oleksid (ajutiselt) pigem ise neetud nende heaks? Ja kas sa näitad seda sellega, et sa palvetad nende eest, kes sind taga kiusavad?

Kas sa näitad armastust oma tegudega? Kuni sul on aega ja võimalust, kas sa tõepoolest teed head kõikidele: ligimestele või võõrastele, sõpradele või vaenlastele, headele või halbadele? Kas sa teed neile kõike head, mida sa suudad? Kui sul on selline mõttelaad, siis võib iga kristlane öelda, et sel juhul on „sinu süda niisama otsekohene, nagu minu süda on sinu südame vastu“.

„Kui nõnda, siis anna oma käsi!“ Ma ei mõtle sellega: „Jaga minu vaateid!“ Sa ei pea jagama. Ma ei oota ega soovi seda. Samuti ei mõtle ma siin: „Ma jagan sinu vaateid!“ Ma ei saa seda teha. See ei sõltu minu valikust. Jää oma vaadete juurde ja ma jään enda omade juurde ning olgu nad sama püsivad kui seni. Sa ei tarvitse isegi püüda „minu poole“ üle tulla või mind enda poole kallutada. Jätkem nii ühe kui teise poole vaated rahule. Lihtsalt anna oma käsi.

Ma ei mõtle ka: „Võta omaks minu teenimisviisid!“ või „Ma võtan omaks

John Wesley kuju Asbury kiriku juures. Tulsa, Oklahoma. Foto: Robert Tšerenkov

sinu omad.“ Ka see on midagi, mis ei sõltu sinu ega minu valikust. Me mõlemad peame toimima nõnda, et igaüks oleks oma mõtlemises kindel. Pea sina kinni sellest, mis on sinu meelest Jumalale kõige vastuvõetavam, ja mina teen sedasama.

Ent kuigi katoolse vaimuga inimene on püsiv oma usulistes põhimõtetes, selles, mida ta peab tõeks Jeesuses, järgib kindlalt seda Jumala teenimist, mida ta peab tema silmis kõige meelepärasemaks, ja on kõige lähedasemate sidemetega ühendatud ühe konkreetse kogudusega, on ta süda valla kogu inimsoole, neile, keda ta tunneb ja ka neile, keda ta ei tunne; ta võtab suure ja südamliku lahkusega omaks ligimesi ja võõraid, sõpru ja vaenlasi. See ongi katoolne ehk kõikehõlmav armastus. Ja see, kellel on selline armastus, on katoolse vaimuga inimene. Sest ainult armastus õigustab seda omadust – katoolne armastus on katoolne vaim.

Katoolse vaimuga inimene annab oma käe kõikidele, kelle süda on otsekohene tema südame vastu. Ta teab, kuidas hinnata ja ülistada Jumalat kõige eest, mis tal on: nendeks on Jumala tunnetus, tema ülistamise tõeline, piibellik viis ja üle kõige tema ühendus jumalakartliku ja õigust tegeva kogudusega. See on inimene, kes armastab kõiki inimesi, vaatamata nende vaadetele või teenimisviisile või koguduslikule kuuluvusele, kes usuvad Issandasse Jeesusesse Kristusesse; kes armastavad Jumalat ja inimest; kes, olles rõõmuga Jumalale meelepärased ja kartes teda kurvastada, püüavad hoolikalt hoiduda kõigest kurjast ja olla innukad headele tegudele.

Tõeliselt katoolse vaimuga on inimene, kes kannab kogu aeg oma südames kõiki neid inimesi, kelles on kirjeldamatu lahkus nende isiksuste vastu ja kes soovib nende heaolu, kes ei lakka neid palves Jumala ette kandmast. Ta abistab neid kogu oma jõuga kõigis asjus – nii vaimulikes kui ka ajalikes. Ta on valmis tegema kulu ja kulutama iseennast nende heaks; jah, isegi andma oma elu nende eest.

Sina, Jumala inimene, mõtle nendele asjadele! Kui sa juba oled sellel teel, siis mine edasi. Kui sa praeguseks ajaks oled sellelt teelt kõrvale eksinud, siis täna Jumalat, et ta on sind tagasi toonud. Ja nüüd jookse püsivusega sulle määratud võidujooksu sellel kuninglikul, kõikehõlmaval armastuse teel. Vaata ette, et sa ei kahtleks oma otsustes ega poleks sul kitsas oma südames. Kuid hoia ühtlast tempot, mis on juurdunud pühadele kord antud usus ja kinnitatud armastuses, tõelises, katoolses armastuses, kuni sind haaratakse armastusse igavesest ajast igavesti.“

TAAVI HOLLMAN ja J. WESLEY jutlus „Katoolne vaim“ (lühendatud kujul)

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

Meie vaimulikud Dmitri Semjonov, Joel Aulis, Rauno Ojassoo, Maire Latvala ja Triin Tarendi jagavad mõtteid ülestõusmispüha tähendusest ning selle tähistamisest koguduses ja pere keskel.

Ülestõusmispühadest

Mida tähendavad Sinu jaoks ülestõusmispühad?

DMITRI SEMJONOV (Aseri kogudus): Ülestõusmispüha on võiduröõm, võit pimeduse ja surma võimu üle.

JOEL AULIS (Tallinna kogudus): Ülestõusmispüha tähendab mulle kõige olulisemat püha kirikuaastas. See on rõõmus, võidukas ja helge püha – põhjus, miks olla Jumalale tohutult tänulik.

RAUNO OJASSOO (Haapsalu kogudus): Jah, ma polegi sedasi mõelnud, on ju väga lühikesel ajateljel selline võimas sündmuste ahel. Jumalalapsena on mulle väga lähedane neljapäevane sündmus: tohutu lootus ja millegi suure ootus, väga sügavad mõtted ja veel sügavam osadus. Ohh! Kuid see kukub kiirelt kokku ja kõik lootused purunevad. Ka minu lootused purunevad alati, kui olen need rajanud inimlikele ootustele. Siiski kasvab reedesest kurbusest (millest tahaks kiiresti üle minna) midagi nii suurt, milleks meil sõnad puuduvad. Lootusetusest saab lootus, ülestõusmise rõõm ja kindlus: Jeesus elab, Ta on siin iga päev kuni ajastu lõpuni! Ma ei ole enam kurb ega nõutu, kui Ta ka taevasse võeti, vaid jätkuvalt rõõmus ja lootusrikas. Ülestõusmine kinnitab sünni rõõmu, et Issand on meiega, ja seda rõõmu ei saa minult keegi võtta.

MAIRE LATVALA (Tartu vangla): Ülestõusmispühad on kirikuaasta tähtsaimad pühad jõulude järel. Need tähistavad koos eelneva kannatusnädalaga Kristuse triumfi patu ja surma üle. Samuti tuletavad need pühad eriti tugevalt meelde, kui väga on Jeesus armastanud mind isiklikult ja kogu inimkonda: „Vaevalt, et keegi läheb surma isegi õige eest, kuigi hea sõbra eest mõni ehk julgeks surra. Ent Jumal teeb nähtavaks oma armastuse meie vastu sellega, et Kristus suri meie eest, kui me olime alles patused.“ (Rm 5:7–8)

TRIIN TARENDI (Jõhvi Petlemma kogudus): Ülestõusmispühad on minu jaoks aasta kõige olulisem kirikupüha. See on aeg, kui saame meenutada seda, mida Jeesus meie jaoks on teinud ja millise ohvri meie eest ohverdanud. Pühapäev on rõõmupäev, kui saame koos rõõmustada päästest ja taastatud osadusest Jumalaga. Minu jaoks on sümboolne, et Jõhvi koguduse liikmeks võeti mind just ülestõusmispühade teenistusel. Tänavu saab sellest juba 15 aastat.

Kuidas teie koguduses ülestõusmispühi tähistatakse?

DMITRI SEMJONOV: Meie koguduses on see päev pikka aega olnud suur pidupäev. Jumalateenistus viiakse läbi rõõmsate lauludega, me loeme Pühakirjast lõike, kuidas ülestõusmine toimus. Pärast jumalateenistust sööme suure piduliku lõunasöögi. Kõikidele kohaletulnutele kingime väikesed agape-kingitused.

JOEL AULIS: Koguduses tähistame seda püha tavapärasest pidulikuma jumalateenistusega. Selle aasta ülestõusmis-

pühal ristime ja õnnistame kogudusse meie uued liikmed. Jumalateenistusele järgnev kirikukohvik on ka ekstra pidulik. Ja sõbrad kingivad üksteisele kauniks värvitud mune.

RAUNO OJASSOO: Meie kogudus tähistab ülestõusmispühi üsna tavapäraselt, loeme Sõna ja kiidame Jumalat. Kuid pärast lugemisi oleme kindlasti ühise laua taga ja tunneme, et oleme ühe Isa lapsed. Ja et Jeesus on meile kõigile läinud taevasse asemeid valmistama. Muidugi ei puudu ka munade värvimine ja nende vastastikku koksimine. Väga rõõmus aeg.

TRIIN TARENDI: Olulisemad sündmused toimuvad meil ühiselt venekeelse kogudusega. Reede hommikul toimub juba mitmeid aastaid ristikäik Jõhvi keskväljakult luteri kiriku juurde. Risti järel kõnnivad üheskoos Jõhvi ja Kohtla-Järve koguduste vaimulikud ning usklikud. Pühapäeval on kahe koguduse ühine jumalateenistus, kus jagavad lühikese sõnumi kõik pastorid. Jumalateenistusele järgneb pidulik lõunasöök, mille alguses süütavad mõlema koguduse ja Ukraina kogukonna esindajad koos laual küünlad. Hommikust saadik võib kuulda rõõmsaid hüüdeid: „Kristus on üles tõusnud! Jah, tõesti, Ta on üles tõusnud!“ See on tõeline ühine rõõmupidu.

Kuidas tähistatakse ülestõusmispühi Tartu vanglas?

MAIRE LATVALA: Vanglas tähistatakse ülestõusmispühi üsna sarnaselt üldise kirikuga. Toimuvad jumalateenistused Suurel Neljapäeval, Suurel Reedel ja 1. ülestõusmispühal, vahel on ka 2. ülestõusmispühal jumalateenistus või muu vaimuliku sisuga üritus (näiteks ülistusõhtu) olnud. Ülestõusmispüha hommikul öeldakse ikka tervituseks: „Kristus on üles tõusnud!“ ja kinnipeetavatest koosnev kogudus vastab: „Ta on tõesti üles tõusnud!“ Vanglas on ülestõusmispüha tähendus ehk isegi veel selgemalt välja joonistunud: Jumala arm on olnud nii suur, et armu sai röövel ristil, kellel polnud enam aega ega võimalust Jeesusele oma vaga eluga tõestada, et ta on muutunud. Armu sai ka Peetrus, kui ta kahetses. Armu saab iga siiras Jeesuse poole pöörduja, sest Jeesuse, Jumala ainsa ja täiesti süüta Poja surm ja ülestõusmine on iga patuse lahti ostnud surma ja patu käsust: „Siin ei ole erinevust, sest kõik on pattu teinud ja ilma jäänud Jumala kirkusest ning mõistetakse õigeks tema armust päris muidu, lunastuse kaudu, mis on Kristuses Jeesuses.“ (Rm 3:22b–24)

Tartu vangla altar ülestõusmispühade teenistuse ootuses Fotod: Maire Latvala

Kuidas te ülestõusmispühi oma perega tähistate?

MAIRE LATVALA: Kõige levinumat kommet ehk munade värvimist, mida tõenäoliselt teevad paljud pered, on tehtud juba minu lapsepõlvekodus. Seda traditsiooni jätkan ka oma perega. Varasematel aegadel olen värvitud mune kirikusse kaasa võtnud, et neid siis sõpradega vahetada.

Koroonaajal lisandus aga paar uut traditsiooni, millest me pole raatsinud loobuda. Ajal, mil kirikusse minek oli piiratud ja lapsed samas veel üsna väikesed, meisterdasin mätastest, kividest ja liivast mäekünka, mille peal kolm risti. Ülestõusmispüha hommikul sai siis nihutada „koopal“ kivi eest ja ehtida „mägi“ aias leiduvate krookustega. Sel aastal on ülestõusmispühad väga varajased ja lillekeste leidmine loodusest võib olla raskendatud. Olen seda kompositsiooni teinud lauale mitu aastat ja tundub, et lastele on sellel olnud oluline tähendus. Nimelt, kui möödunud aastal oleks see ajapuudusel peaaegu tegemata jäänud, võtsid lapsed ise initsiatiivi, kogusid vajaliku materjali ja ehitasid mäekese üles.

Latvala pere laste ehitatud hauakoobas

Teine traditsioon on samuti pärit koroonaajast: olen korraldanud lastele aias šokolaadimunade aardejahi. See näeb välja nii, et pühapäeva varahommikul (või kui pean olema vanglas teenimas väga vara, siis laupäevaõhtu hämardudes) peidan aeda kümmekond šokolaadimuna. Lapsed peavad sel ajal olema toas ja akendest eemal. Lõpuks saavad nad väikesed ämbrikesed ja võimaluse aeda otsima minna. Olenemata sellest, mitu tükki keegi leiab, on kokkulepe, et lõpptulemus tuleb omavahel võrdselt jagada.

Ülestõusmispüha on rõõmupüha, samuti seostub Jeesuse tühja haua leidmine tohutult suure kingituse leidmisega – Jeesuse surnuist tõusmine on parim, mis meile iial oleks võinud juhtuda. Seetõttu tundub ka lastele rõõmsa otsimismängu korraldamine kohane.

JOEL AULIS: Meie peres on traditsiooniks veeta vaikne laupäev koduselt, siis värvime lastega mune ja valmistume järgmiseks päevaks. Pühapäeval käime perega kirikus ja hiljem sööme üheskoos pidulikuma lõuna.

Ristikäik Jõhvis 2019 Foto: Triin Tarendi

Metodisti kiriku usuartiklitest

Usuartiklid kui sellised on nähtus, mis tekkis Euroopa reformatsiooni ajastul. Põhimõtteliselt on nad kokkuvõtted või sedastused sellest, mida usutakse. Võiksime küsida, milleks formuleerida õpetuslikke aluseid siis, kui Kirik on juba poolteist aastatuhandet tegutsenud, mitmed kirikukogud on õpetusküsimusi arutanud ja need juba ammu sõnastanud usutunnistustes (nt Nikaia-Konstantinoopoli jt). Kas midagi olulist oli seni jäänud kahe silma vahele?

Foto: Pexels

PRIIT TAMM
Tartu Püha Luuka kogudus

Priit Tamm Foto: Robert Tšerenkov

Põhjus usuartiklite koostamiseks tulenes reformatsiooni ideest endast: Kirikut kritiseerinud, Roomale vastandunud ja sellest eraldunud usuliikumised olid seisukohal, et nad ei ole hereetikud ega kirikulõhestajad, mingi uue kiriku loojad, vaid aegade jooksul kuhjunud väärarengute korrigeerijad, usupuhastajad sellessamas Kirikus. Seepärast tuli selgesõnaliselt näidata, mida usutakse, ja et see on kooskõlas katoolse, ajaloolise ja traditsioonilise kristliku õpetusega. Selle üle, kas ja millisel määral see alati ka nii oli, ei hakka me siinkohal arutlema; piirdume vaid selle nähtuse taga olevale taotlusele viitamisega.

Nii on ka metodisti kiriku usuartiklitel oma eellugu. See ulatub Saksa reformatsiooni aega 16. sajandi algul, kui luterliku reformatsiooni põhiseisukohad formuleeriti 1530. aastal Augsburgi usutunnistuses (Augsburgi linna järgi, kus toimus toonane riigipäev). Selles usutunnistuses oli 28 usuartiklit ja see sai eeskujuks mitmele reformatsiooniaja usutunnistusele teistes riikides, sealhulgas Inglismaa Kiriku omale. Paljude aastate pikkuse arutelu järel jäädi 1571. aastal 39 usuartikli juurde, mis sisalduvad tänini Inglismaa Kiriku õpetuslikes dokumentides.

Teadupärast oli metodistliku liikumise juht John Wesley Inglismaa Kiriku preester. Kui siis metodistliku taustaga anglikaani asunikud Põhja-Ameerika kolooniates oma kiriklikku tegevust organiseerisid ning sel eesmärgil 1784. aastal Piiskopliku Metodisti Kiriku asutasid, oli üpris loomulik, et John Wesley andis neile enesemääratluseks kaasa kohanduse anglikaani kiriku 39 usuartiklist, olles eelnevalt nende arvu vähendanud 24-le kõige olulisemale. Valikukriteeriumiks oli asjakohasus Ameerika oludele. Välja jäi kõik, mis puudutas eluolu Inglismaal, aga ka mõned kalvinistliku hõnguga sätted. Kui me tänapäeval räägime 25 usuartiklist, siis see üks, mille kolonistid juurde lisasid (23.), puudutas lojaalsust Ameerika Ühendriikidele.

Kuigi algselt ei olnud usuartiklid mõeldud n-ö õige õpetuse mõõtmiseks, pigem olid selleks Wesley nn *Standard-jutlused ja Uue Testamendi kommentaarid*, siis hilisemad peakonverentsid on usuartiklitele andnud suurema doktrinäärse mõõdupuu kaalu, keelates kellel tahes neid muuta. Nii on nad siis kirikukordade lahutamatu osana püsinud meie päevadeni.

Muidugi tuleb möönda, et need õpetuslikud sedastused on tugevalt juurdunud omas ajas. Neist mõningaid lugedes on selgelt tuntav vastanduv hoiak roomakatoliku kirikuga, mis meie kaasajal tundub oikumeenilise liikumise ja kirikute üldisema vastastikuse lähenemise valguses tarbetu või isegi kohatu. Põhimõtted, mis omas ajas võisid olla elu ja surma küsimus ning usuliikumise identiteedi alus, on nüüdseks leidnud lahenduse kirikutevahelistes dialoogides ja äratundmises, et paljugi meid lahutavast on tegelikult valesti mõistetud pisiasjad.

Selline on väga lühidalt metodisti kiriku usuartiklite lugu. Seda teades võime nende eest olla ühelt poolt tänulikud, teiselt poolt aga suhtuda neisse terve kriitikameelega.

Jumalateenistus

Jumalateenistus EMK Uue Alguse koguduses. Foto: Robert Tšerenkov

ANNE SALURAID
Tallinna kogudus

Anne Saluraid Foto: Robert Tšerenkov

Veebilehekülg *Center for the Study of Global Christianity* ütleb, et 2020. aasta seisuga oli maailmas kuni 45 000 erineva nimetusega kristlikku kirikut, kogudust ja osaduskonda. Suurima nende hulgast moodustavad katoliiklased (pisut üle 50%), siis protestandid (ligi 37%) ja õigeusklikud (u 12%). Väiksemad kogudused ja osaduskonnad hõlmavad koguarvust u 1,3%. On mõistetav, et nii suure hulga nimetuste juures leiab ka erineva õpetusliku rõhuasetuse ja sellest tuleneva struktuuriga jumalateenistusi, aga ka keelekasutust jumalateenistustel. Antud infole tuginedes ei saa siis rääkida „ühest ja ainsast õigest" jumalateenistuse vormist, vaid siingi sõltub palju Piibli tekstide tõlgendusest, kiriku(te) ajaloolisest traditsioonist, sajandite jooksul tekkinud liikumiste põhjustest ja lähtekohtadest ja paljust muust. Metodistlikul jumalateenistusel maailmas on samuti erinevaid väljendusi, erinevusi jumalateenistuste korralduses leiab ka Eesti kogudustes.

Milline nägi aga jumalateenistus välja metodismi algperioodil, kui on teada, et Wesley ise ei lahkunud kunagi anglikaani kirikust, sest tal ei olnud mingitki kavatsust rajada uut kirikut? Wesley evangeeliumikuulutuse muutev mõju ühiskonnas viis siiski tahtmatult sündinud äratusliikumise järkjärgulise eraldumiseni emakirikust. Tõenäoliselt aitas viimasele kaasa ka päästetute organiseerimine seltsidesse (*societies*) ja väiksematesse klassidesse (*classes*), mis kohtusid kord nädalas, et üksteist toetada ja julgustada, seega üsna sarnaselt algkogudusega. Samal ajal nõudis Wesley, et metodistid osaleksid lisaks neile kogunemistele regulaarselt ka kohaliku (anglikaani) kiriku jumalateenistustel. (https://www.methodist.org.uk/) Kuid üha enamate seltside tekkimine ja (kõrg)kiriklikule jumalateenistusele omaste elementide sissetoomine kinnistas iseseisva kiriku ja struktureeritud jumalateenistuse sündi. Oma koha selles leidis ka sõnateenistus e jutlus. Niisiis kujundasid Wesley-aegset jumalateenistust Jumala kummardamine (*worship*), ülistuslaulud (hümnid), palved ja liturgia.

Esimese sajandi kristlaste kokkutulekute kohta saab kõige enam informatsiooni Luukaselt Apostlite tegude raamatus ja Pauluselt tema kirjades kogudustele. Luukas on näiteks kirjutanud sellest, kuidas pärast Jeesuse ülesvõtmist vajasid kristlaste kokkutulekud üsna pea minimaalsetki organiseerimist, sest haldamist vajavate valdkondade eest seati vastutama diakonid, hiljem juba vanemad ja teised töötegijad (vt Ap 6:1–6, 14:23, 15:22, 16:4; Tt 1:5 jt). Pauluselt võib lugeda lähemalt ka jumalateenistusel toimunust (Pauluse väljenduses „kokkutulemised Jumala koguduses"), eriti tema hilisemate kirjade põhjal, kus on näha juba niisuguseid korrastatud kokkutulemisi, mida võiks nimetada jumalateenistuseks traditsioonilises mõttes. Näiteks Kolossa koguduses: „Kristuse sõna elagu rikkalikult teie seas, kõiges tarkuses õpetage ja manitsege üksteist psalmide, hümnide ja vaimulike lauludega, laulge kogu südamest tänulikult Jumalale!" (Kl 3:16; vt ka 1Tm 2:8; 1Kr 14:26 jpt). Esialgu koguneti templis ja sünagoogides, peamiselt aga kodudes, kus jagati Jumalaga kogetut, tuletati meelde Jeesuse õpetusi ja

juhendati vastpöördunuid, murti leiba Päästja lunastusteo mälestuseks ja lauldi ning kiideti Issandat (Ap 2:42–47, 5:42; 1Kr 16:19; Fm 1:2 jt).

Niisiis annab Piibel piisavalt informatsiooni selle kohta, kuidas Jumala rahvas on jumalateenistusi pidanud. Iisraelil olid selleks omad korraldused mitmesuguste rituaalide näol, kristlastel algkoguduse ajal omad korraldused. Sama võib öelda ka kokkutulemiste paikade kohta. Neist erinevusest hoolimata oli aga Jumala kummardamise/jumalateenistuse lähtekoht sama: Issanda kõrgeks tõstmine ja austamine, tänamine ja kiituse toomine, palved jm. Mis aga silma hakkab, on rõhu asetamine jumalakummardaja positsioonile Jumala ees ehk milline see on või olema peaks. Nimelt rõhutatakse kõikjal Jumala pühadust, kes kutsub ka oma rahvast püha olema: „Räägi kogu Iisraeli laste kogudusega ja ütle neile: „Olge pühad, sest mina, Issand, teie Jumal, olen püha!““ (3Ms 9:12; vt ka 1Pt 1:16). Sest kuigi Jumal on alati olnud oma rahva keskel lähedalolevana, ei kahanda see mingilgi viisil Tema pühaks olemist kõrguses. Tähendab, ka inimese hoiak oma Jumalat kummardades/teenides ei saa olla teistsugune. Piibli tekstidest tuleb niisugune nõue väga hästi esile, kui pöörata tähelepanu kasvõi lugematutele üleskutsetele ja manitsustele VT prohvetitelt ja UT autoritelt.

Rooma kirjas (12:2) sõnastab Paulus jumalateenistuse olemuse ehk kõige täpsemalt, kui ta manitseb kogudust andma oma ihud elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks. See oleks mõistlik (kr ka: vaimulik) jumalateenistus. W. Baueri leksikon ütleb, et kreeka filosoofid kasutasid sõna „mõistlik“ siis, kui nad tahtsid viidata millelegi, mis on hoolikalt läbi mõeldud. Paulust kinnitavalt leiab sama sõnakasutuse ka Peetruselt: „Nagu äsjasündinud lapsed igatsege vaimulikku (kr ka: mõistlikku) selget (võltsimatut) piima, et te selle varal kasvaksite pääste poole“ (1Pt 2:2). Jumalateenistuse e Jumala teenistuses olemise all peetakse siis eelkõige silmas selle sisu kvaliteeti, mida väljendab nii kreeka- kui ladinakeelne sõna *latreia/latria*, pannes rõhu sisemisele jumalateenistuse vormile väliste tseremooniate ees. Jeesus ütles kord: „See rahvas austab mind huultega, nende süda on aga minust kaugel“ (Mt 15:8; vt Js 23:19). Ja sama tuletab kogudusele meelde ka Jaakobus: „Kui keegi arvab end Jumalat teenivat /.../ siis ta petab oma südant. Selline jumalateenistus (kr ka: usukommete täitmine) on tühine“ (Jk 1:26, 27). Niisiis on sisemine ja väline jumalateenistus tihedalt seotud. Väline on ilma sisuta tühine, kuid samas vajab sisu ka korrastatud vormi.

Ja lõpetuseks John Wesleyt refereerides: jumalateenistus toob meid Jumala kohalolusse, kus me leiame niisuguse läheduse Temaga, mida ei ole võimalik kirjeldada. Me näeme teda näost näkku ... Samas on kogu kristlase elu – suhted, kutsumus, teenistus jpm – otsekui jumalateenistus, mis väljendub ta sõnades ja tegudes sarnaselt Kristusega. (*The Works of the Rev. John Wesley*. vol 1.)

Kogudus – Jumala idee

Kogudus (kr *ekklēsia*) tähendab inimeste kogu, kes on kokku kutsutud kõrgemalseisva autoriteedi poolt.

Kogudus on Jumala looming. Kõik ta liikmed on ristitud ühe Vaimuga üheks Kristuse ihuks. „... saage pühaks kogu oma käitumisega, nii nagu on püha see, kes teid on kutsunud; sest kirjutatud on: „Olge pühad, sest mina olen püha!““ (1Pt 1:15, 16)

Olav Pärnamets Foto: EMK kogu

Prohvet Jesajale kingiti nägemus Jumala templist, kus taevased väed ülistasid Jumala pühadust: „Püha, püha, püha on vägede Issand! Kogu maailm on täis Tema au!“ (Js 6:3) Selles valguses nägi prohvet, et ta huuled on roojased, kuid Issand ei jätnud prohvetit abitult muretsema. Ta läkitas taevasaadiku, kes puudutas altarilt võetud elava söega prohvet Jesaja huuli, mis said selle läbi jumaliku pühitsuse. Kui nüüd Issand küsis: „Keda ma läkitan?“, vastas Jesaja: „Vaata, siin ma olen, läkita mind!“ (Js 6:8)

Kui palju ausust ja alandlikkust nõudis Jesajalt, Jumala enda kõneisikult, tunnistamine, et ta on rääkinud midagi, mis on teinud ta huuled nii roojaseks, et ta sai sellest teadlikuks alles Jumala pühaduse valguses! Jah, Jumal on väga armuline neile, kes oma patte tunnistavad. Need pärivad andestuse ja püha läkituse ning volituse ja meelevalla Jumala töö tegemiseks. „Õndsad on puhtad südamelt, sest nemad näevad Jumalat.“ (Mt 5:5)

Kallid vennad ja õed, võtkem alanud aastal aega säästmata ette midagi ääretult olulist! Palvetagem, nagu palvetas kuningas Taavet, kui ta nägi, et on kaotanud südame- ja elupuhtuse: „Loo mulle, Jumal, puhas süda, ja uuenda mu sees kindel vaim!“ (Ps 51:12)

Südamelt puhtad näevad ka, mida Jumal teeb 2024. aastal Eestimaal. Piibel räägib Jumala pühadusest isegi rohkem kui Jumala armastusest. Piiblis räägitakse Kristuse koguduse liikmetest kui pühadest. Issand ootab, et Tema koguduse pühendumus oleks kompromissitu ja tõeliselt püha.

Elame ajastul, mil pühadus ja meeleparandus on marginaalsed teemad. Sool on muutunud sõna otseses mõttes kohati isegi väga läägeks. Kuri läheb kurjemaks, püha peab saama pühamaks!

Kallid metodisti õed ja vennad, ühendagem oma palvekäed Jumala lastega ka teistest kogudustest ja palugem isegi paastudes, et Jumala tundmine võiks katta Eestimaa, nagu vesi katab merepõhja. Kõikväeline Jumal suudab teha isegi võimatu võimalikuks!

Vennalikult OLAV PÄRNAMETS

Lapse ristimine Tallinna koguduses

Kristlane ja kogudus

Kas keegi saab olla kristlane ilma kogudusse kuulumata? Kas kristlane saab eksisteerida ilma kirikuta? Samamoodi võiks küsida, kuivõrd saab ketilüli toimida ketist lahus.

JOEL AULIS
Tallinna kogudus

Isiklik usk Jumalasse ning personaalne suhe Temaga on ülimalt oluline. Samas väljendub mitmetes võrdpiltides see, kuidas Uus Testament näeb usklikku lahutamatu osana suuremast kogukonnast. Usklikkonda nähakse kividena, mis ehituvad üles üheks ühiseks Jumala templiks. Kristlasi nähakse ühe Kristuse Ihuna: igaüht üksikult oma eriliste andidega erinevates rollides, kuid kõiki üheskoos üht tervikut moodustamas. Kirikut kirjeldatakse kui Jumala rahvast, Tema perekonda.

Joel Aulis Foto: EMK kogu

Usklik ja kogudus kuuluvad lahutamatult kokku. Kogudus koosnebki ju kristlastest.

Kui meid ristitakse, liidetakse meid Kristuse Ihu osaks. Sedasi saame osaks Kristuse üleilmsest läbi aegade ulatuvast kogudusest, aga ka kohaliku koguduse liikmeks. Seetõttu olen ise püüdnud praktiseerida seda, et uued liikmed ristitaks koguduse keskel (nt pühapäevasel jumalateenistusel) või kui ristimine toimub vabas looduses, siis oleks kohal koguduse esindajad. See annab ristitavale selgema tundmise, et ta saab osaks kogukonnast ja kogudus omakorda võtab uue liikme oma hoole alla.

Mis on iga kristlase roll koguduses? Mis on koguduse roll kristlase elu kujundamisel?

„Temas on kogu ihu liidetud kokku ja hoitakse koos kõigi üksteist toetavate liikmete abil, nii nagu on iga üksikliikme ülesanne. Sel viisil saab ihu kasvujõu iseenese ülesehitamiseks armastuses." (Ef 4:16)

Nagu sellest Pauluse tekstist näha võib, on kristlase ja koguduse roll ning mõju põimunud ja vastastikune. Pastoril on küll vastutav roll koguduse vaimuliku elu korraldamisel, kuid on ekslik näha vaimulikku kui teenuse osutajat ning kogudust kui teenuse tarbijat.

Kelle vastutus on kristlase vaimulik kasv?

Ühest küljest on see selgelt iga kristlase isiklik vastutus, sest lõpuks peab meist igaüks ise Issanda ees seisma ning Talle aru andma. Samas on meid pandud ka oma „venna hoidjaks". Ma näen seda tasakaalu nii nagu lapse kasvamist ja arengut. Kui inimene on värskelt usule tulnud, kannab kogudus ning pastor suuremat vastutust „beebikristlase" eest. Ajapikku inimese enda vastutus kasvab, kuni mingil hetkel võiks ta ise olla omakorda valmis kellegi teise eest hoolt võtma. Aga vastastikune toetav roll jääb alati. Pole ühtegi kristlast, kes teiste tuge ei vajaks. See vastastikune üksteise toetamine väljendub tõotustes, mis antakse uue liikme kogudusse õnnistamisel. Kogudusse vastu võetav isik tõotab muu hulgas olla ustav Eesti Metodisti Kirikule ja toetada teda oma palvete ja kohalolekuga, oma annete, tunnistuse, finantside ja teenimisega. Sealsamas pöördub pastor koguduse poole: „Teie hoolde ja armastusse ma soovitan selle isiku, kelle me võtsime täna vastu selle koguduse liikmeks. Tehke kõik, mis on teie võimuses, et suurendada tema usku, kinnitada tema lootust ja teha täiuslikuks tema armastust."

See on üks põhjus, miks John Wesley omal ajal väikerühmade tööle nii suurt rõhku pani. Suures koguduses, suures seltskonnas vastutus hajub. Väiksemas rühmas tajutakse selgemini ning isiklikumalt vastutust ja hoolt üksteise eest.

Seega on asju, mida vaimuliku kasvu mõttes ei saa keegi teine inimese eest teha. Koguduse ja pastori roll on pakkuda keskkonda, kus vaimulik kasv saab toimuda. Selle tarvis peame jumalateenistusi ja piiblitunde, jagame armulauasakramenti, korraldame väikegrupitööd, pakume inimestele hingehoidu, pihtimise võimalust jne.

Paulus räägib oma kirjas erinevatest Jumala antud andidest oma kogudusele.

„Aga igaühele antakse Vaimu avaldus ühiseks kasuks." (1Kr 12:7)

„Kuidas siis nüüd, vennad? Kui te tulete kokku, siis on igaühel midagi: on laulu, on õpetust, on ilmutust, on keelterääkimist, on nende tõlgendamist – see kõik toimugu ülesehitamiseks." (1Kr 14:26)

Kui te kokku tulete, siis on igaühel midagi! Väiksemas koguduses saab seda rohkem rakendada ja jumalateenistusel saab igaüks millegagi kaasa aidata. Suures koguduses on keerulisem kõiki liikmeid ühe jumalateenistuse sees kaasata. Pigem võiks see olla printsiip, kus iga koguduse liige saab talle antud ande kusagil rakendada. Nii elu kui ka minu enda kogemus näitab, et praktiline kaasateenimine koguduse tegemistes võib anda olulise tõuke isiklikuks vaimulikuks kasvuks. Seeläbi paljundame „talente", mida Jumal on meile andnud.

Koguduse liikmeks õnnistamine Tallinna koguduses. Fotod: Robert Tšerenkov

Kogudus on armastuse kool

Üks oluline sõnum, mille Jeesus andis oma jüngritele nende viimasel koosolemisel, oli armastuse käsk: „Nõnda nagu mina teid olen armastanud, armastage teiegi üksteist." (Jh 13:34) Koguduses õpime üksteise armastamist. Kas üksi olles on võimalik armastada, olla armastav? Armastus vajab alati objekti, keda armastada. Mõnikord tundub palju lihtsam armastada, tunda kaasa kannatavale või nälgivale lapsele mõnes kauges kriisipiirkonnas, kui hoolida kellestki, kes on igapäevaselt meie kõrval. On üks armastuse definitsioon, mida pean heaks: *armastus tähendab muutumatut, murdumatut heasoovlikkust teise inimese suhtes.*

Koguduses, selles armastuse koolis, õpime üksteist armastama üksteise vigadele ning veidrustele vaatamata, õpime üksteisele andestama. Aitame üksteist, nii nagu kogudusse astudes tõotasime, et teha täiuslikuks üksteise armastus.

EMK ÕNNITLEB

1. jaanuar – Artur Põld – 65
4. veebruar – Taavi Hollman – 55
3. märts – Sergei Sutškov – 70

SÜNDMUSED

17. märts – veebinar: Lapse usuline ja moraalne areng
23. märts – EMK Naisteühenduse seminar Tallinnas
6. aprill – EMK lastetöö tegijate õppepäev
12.–13. aprill – koguduse kasvu konverents
3.–5. mai – EMK Aastakonverents
15. juuni – EMK Teoloogilise Seminari lõpuaktus

EMK uus logo

Seoses väljaastumisega Ühinenud Metodisti Kirikust kaotas EMK alates 1. jaanuarist 2024 ÜMK risti ja leegiga logo kasutamise õiguse. Seetõttu kuulutas kirikuvalitsus juba 2023. aasta maikuus välja uue logo ideekavandi konkursi. Et logo kui graafiline märk peaks kajastama kiriku identiteeti, siis arutati 2023. aasta juunis aastakonverentsi ilmikute sessioonil EMK väärtuste ja identiteedi teemal ning püüti mõtteid logo ideekavanditeks vormida.

MARJANA LUIST

Kirikuvalitsus ja EMK tuleviku töörühm vaatasid konkursile esitatud ideekavandid üle ning valisid nende põhjal välja uue logo sümbolid. Logo disain telliti kristlikult kunstnikult, EMK Teoloogilise Seminari vilistlaselt Ain Vareselt. Mitme esitatud logovariandi vahel tegi valiku kirikuvalitsus, kuid lõplikuks viimistluseks küsiti nõu veel neljalt EMK-sse kuuluvalt disainiga tegelevalt inimeselt. Detsembrikuuks valmis logo lõplik disain.

Uue logo vasakul pool on kujutatud Pühakirja, mille kolm lainelist joont allosas tähistavad ühtaegu nii raamatulehti kui ka ristimisvett, milles inimene ristitakse Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse. Lainetes võib näha ka seost Eesti kui mereriigiga. Logo keskel on rist, mis on Kristuse lunastustöö tähisena kiriku elu ja kuulutuse keskpunktis. Ristist paremale jääv kaheharuline leek meenutab nelipühapäeval apostlite peale hargnevate tulekeeltena välja valatud Püha Vaimu. Risti ja leegi tuttav kombinatsioon uuel kujul tähistab ühtlasi EMK ajaloolist sidet Ühinenud Metodisti Kirikuga. Kuninglikku sinist värvi piibliraamat tähistab EMK traditsionalistlikkust, erepunane leek aga Püha Vaimu tulist ja elustavat tööd.

Kiriku- ehk vaimulikust muusikast jumalateenistustel

ANDRES KAPP
Tallinna kogudus

Sissejuhatuseks

Kirikumuusikast kirjutades tahaksin rõhutada, et muusika kui sellise ajalugu algab ilmselt koos inimkonna ajalooga. Mõtestatud helide tekitamine arenes tõenäoliselt paralleelselt kõne ja keele kujunemisega. Siin saab ainult oletada, kas esimesed muusikateosed olid käteplaksudega saadetud hüüatused, vastu õõnsat puutüve taotud rütmid või tantsusammudest tekkinud rütmilised helid, kuid on üldiselt aktsepteeritud tõsiasi, et muusika ajalugu saab kõikide rahvaste puhul alguse Jumala (jumalate) kummardamisest ja rituaalist. Muusika ja rituaal on olnud lahutamatult seotud läbi kogu inimajaloo. Tähtsat osa on lisaks rituaalile mänginud ka erinevate rahvaste kohalikud kombed ja tavad.

Andres Kapp Foto: EMK pildikogu

Vaimulikust muusikast vanades kultuurides

Nagu eespool juba mainitud, on muusika, nii laulmine kui ka instrumentaalmuusika, olnud alati seotud religiooni, kultuse, rituaali, aga ka tantsu ja pillimänguga. Üldistades võiks öelda, et muusika omas vanades kultuurides (ja omab ka tänapäeval) teatud väge, mis kaitses kurjade vaimude (deemonite) eest. Teisest küljest on muusika iidsetest aegadest olnud seotud ka olmelise orgialiku tantsu ja nõidusega (sõnad *laulik* ja *nõid* olid tihti sünonüümid). Seega võime järeldada, et muusikal on inimesele suur mõju. Võiksime lausa öelda, et muusika on nii religioosse puhastumise kui ka kasvatuse vahendiks. Aegade algusest on muusika areng toimunud sakraalsest muusikast ilmalik-meelelise muusika suunas, aga mitte vastupidi (nagu püüti näiteks nõukogude ajal väita).

Vokaal- ja instrumentaalmuusika (flöödid, šalmeid, keelpillid, löökriistad) areng eeldas teatud helirea väljaarendamist. On tõestatud, et vanaaja antiikne muusika on tihedalt seotud nii astronoomia (astroloogia) kui ka matemaatikaga, sest üldlevinud olid just viie- ja seitsmeastmelised helisüsteemid, võttes eeskujuks meie päikesesüsteemi. Näiteks vanas **Hiinas** oli pentatoonika põhitoon kindlaks määratud juba 3000 aastat eKr, kusjuures iga keisrite dünastia kinnitas põhitooni uuesti. Vanas **Egiptuses** on varajast muusikat peetud väärikaks ja

piduliku iseloomuga ilminguks, mis oli enamjaolt usulise iseloomuga. Seoses võõrrahvaste sisserändega (peamiselt Lähis-Idast ja Aasiast), samuti orjade rohkusega leidis kasvupinda ka ilmalik meeleline muusika. Viimasest tulenevalt teostati Egiptuses templimuusika reform, mis tõrjus instrumentaalmuusika templist väljapoole. Varaseimateks pillideks Egiptuses loetakse harfi ja otseflööti.

Judaistlikus pärandis on vaimulikul muusikal suur rõhuasetus. Juba Jesaja templinägemuses on musikaalse liturgia tunnused. Läbiviijateks on inglid, kes **laulavad**: „Püha, püha, püha on vägede Issand! Kogu maa on täis tema au!“ (Js 6:1–8) Samuti toimus juutidel pagenduses ja pärast pagendust sünagoogiteenistuses templisalmide laulmine. Peale Toora lugemist jätkati aga homiiliatega. Lisaks vokaalsele muusikale kasutati Iisraelis laulude saatmiseks ka instrumente, mille kohta on võimalik lugeda psalmidest. Nendeks olid mitmesugused puhkpillid ja keelpillid (kandled, harfid), samuti löökriistad alates erinevatest simblitest ja lõpetades eri suuruses trummidega. Erilist rolli mängisid muusika alal leviidid. Teatavasti oli Jeruusalemma templis lisaks leviitide koorile ka orkester, mis koosnes peamiselt puhkpillidest. Iidne **šofar** (jäärasarv) on Iisraelis ortodokssete juutide hulgas ka tänapäeval kasutusel kui püha (puhkpilli)instrument. Samuti on antiiksest **Kreekast** pärit mitmeid müüte, kus väidetakse, et muusika on jumalikku päritolu. Mitmed muistsed jumalad valdasid esinduslikult vokaalmuusikat, aga ka instrumentaalmuusikat ehk pillimängu erinevatel instrumentidel. Kreeka mütoloogiat ja usundit uurides võime saada üldistatud pildi instrumentidest, mis olid kasutusel tolleaegses ühiskonnas. Näiteks võeti ka orel esimest korda kasutusele hellenistlikust kultuuriruumist mõjutatud **Rooma** impeeriumis.

Kirikumuusikast

Kirikumuusika ehk vaimulik muusika on suhtlemisvahend inimese ja Jumala vahel. Ene Üleoja

Kristliku kiriku muusika saamislugu on õieti liturgia kujunemise lugu. Hugo Lepnurm

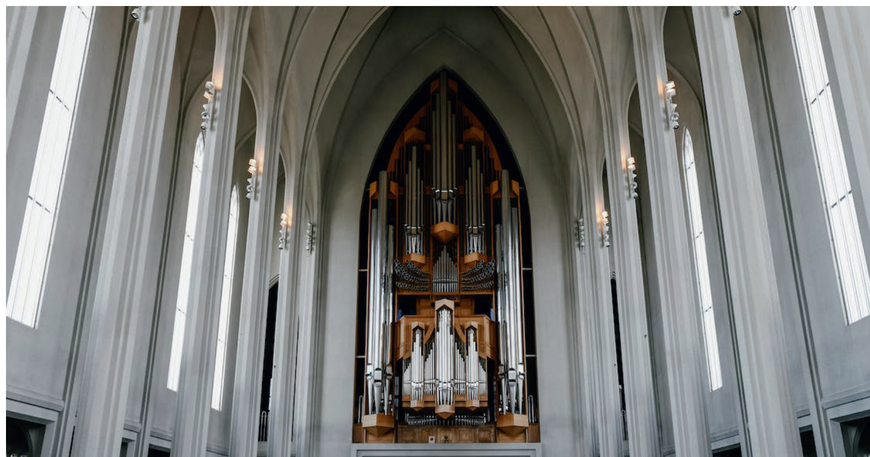

Foto: Pexels

Niisiis on kirikumuusika ehk vaimulik muusika suhtlemisvahend inimese ja Jumala vahel. See on alati olnud palve, patukahetsuse, nii ülistuse kui ka leinamise üheks võimalikuks viisistatud verbaalse väljenduse vormiks. Vaimulik instrumentaalmuusika on nii suulise kõnemeloodia võimendaja kui ka mõtte ja sõna jõulisemaks muutja. Võime illustratiivselt tõdeda, et heli lisab sõnale füüsilist ja vaimset resonantsi, teeb paremini kuuldavaks inimhinge sisemise kõne Jumalaga. Jumalateenistus ei peaks olema kujundatud publiku maitset arvestades, vaid olema alati suunatud ühenduse loomisele Jumalaga.

Tänaseks päevaks meil kujunenud muusikamaastikul võib kiriku- ja vaimulikku muusikat kahjuks nimetada juba niši- või ääremaa nähtuseks, kuna see teenib ühiskonnas peamiselt vaid ühte kindlat vähemusgruppi – usklikke.

Vaimulik muusika on kindlasti funktsionaalne muusika, mis on tervikliku jumalateenistuse osa ning millel on selles kindel ülesanne. See erineb pisut konfessiooniti, kuid on üldjuhul kindlasti kujunenud mineviku ja oleviku, kirikusiseste ja -väliste kultuuriliste, sotsiaalsete ja muude mõjude tulemusel. Koguduste jumalateenistustel toimib vaimuliku muusika kasutamine nii koguduse liikmete, muusikute kui vaimulike ühises koostöös, mille eesmärgiks on edendada jumalateenistusliku elu rikkust. Kiriku muusikatöö sisaldab mitmeid vorme, nii orelimuusikat kui kooritööd, nii erinevaid ansambleid kui muusikagruppe. Ja mis eriti tähtis: see aktiveerib koguduse liikmeid, ka kogudusliku laulu ja koguduse aktiivset häälelist osavõttu jumalateenistuse liturgiast. See kõik nõuab korraldamist ja arendamist ning koguduse instrumentalistide ja lauljate kaasamist jumalateenistuslikku ellu. Jumalateenistuse muusika vaesub tunduvalt, kui hakatakse viljelema vaid mingit kindlat muusikastiili. Ka selles osas ei tohiks muutuda kitsarinnaliseks. Siinjuures peaks kindlasti pidama silmas fakti, et jumalateenistus koosneb mitmest osast. Ei ole kuidagi põhjendatud rõhutada mingit teatud kindlat jumalateenistuse osa, seda eriliselt välja tuues või ajaliselt pikendades (nagu kipub olema mõnes meie koguduses, aga eriti mõnes vabakiriklikus konfessioonis). Kõik pika kirikuloo jooksul väljakujunenud jumalateenistuse osad peavad olema väärikalt esindatud ja on võrdselt tähtsad. Ühe jumalateenistusliku osa, näiteks ülistuse (*Gloria*) esiletõstmine ei tohiks jätta vaeslapse ossa teisi. Kõik osad peaksid moodustama ühtse terviku.

Lõpetuseks

Nii ajaloolistes (vanades) kirikutes kui ka mitmetes protestantlikes konfessioonides aktsepteeritakse alljärgnevat jumalateenistuse korda: alguslaul, tervitus, õnnistamis- või patutunnistus koos „Issand, halasta“ lausumisega (*Kyrie*), ülistuse osa (*Gloria*), alguspalve, I Pühakirja lugemine, II lugemine, Evangeeliumi lugemine, jutlus, usutunnistus, üldised eestpalved. See on sõnateenistuse põhikuju, millele peaks sujuvalt järgnema armulaualiturgia ja lõpetuseks teadete osa ja läkitamine. Ühtegi jumalateenistuse osa ei ole korrektne rohkem esile tõsta, st see ei pea prevaleerima teiste osade arvelt. Jumalateenistus peaks olema üks tervik, mis on püsinud läbi erinevate usuliste ja ajalooliste mullistuste.

Muusikapäev

Meie kiriku esimesest muusikapäevast 3. veebruaril võttis osa 70 inimest. Muusikapäeva idee autor Eivin Toodo tervitas osalejaid Piibli kirjakohaga (Ps 50:14–15) ja kinnitas, et muusika annab erilise võimaluse Jumalat teenida: „Täna üritame leida oma viise, kuidas seda teha."

Muusikapäevast tegid kokkuvõtteid PIIBE PIIRMA, MARJANA LUIST ja INNA VÄLJA

Päev algas paneeldiskussiooniga muusika eesmärgist ja mõtestatusest kristlikul jumalateenistusel. Moderaatoriks oli EMK Teoloogilise Seminari õppejõud Hindrek Taavet Taimla. Vestlusringis osalesid Evelin Kõrvits, Taaniel Paju, Inna Välja ja Külli Pilv.

EVELIN: Olen professionaalne muusik ja kirikus muusikaga teeninud pühapäevakoolist alates. Hiljem olen saatnud üldlaule, laulnud koorides ja ansamblites ja kirjutanud muusikat.

TAANIEL: Esimene kokkupuude muusikaga on mul lapsepõlvest – külaorkester, metsasarv. Hiljem käisin muusikakoolis. Koguduses tegelen ülistusega.

INNA: Nooruses omandasin Otsa-koolis koorijuhtimise eriala. Peale usule tulekut olen aastaid laulnud ansamblis Sela, viimased 12 aastat juhatanud koos Eivin Toodoga Tallinna koguduse segakoori.

Eivin Toodo

KÜLLI: Minu kogudus on Pärnu Agape. Muusikaga olen seotud juba lapsepõlvest: isa mängis bajaani ja akordioni, ma ise õppisin 4 aastat klaverit, olen pidevalt laulnud. Kirikus tegutsen juba 25 aastat, praegu olen koguduses peamine organist. Muusika tegemine on ime, sest kuulen ühest kõrvast kuuldeaparaadiga.

TAAVET: **Jagage meiega mõningaid allaandmise hetki.**

EVELIN: Ma pole kunagi tahtnud alla anda. Peale lastemuusikakooli lõpetamist oli muusika tegemisel kolm aastat vahet, seejärel läksin Otsa-kooli.

TAANIEL: On olnud mõni hetk, mil olen tahtnud muusikakooli pooleli jätta ja korvpalli kasuks otsustada. Samas on mul alati olnud igatsus muusika järele, ja ka vanemate toetus.

INNA: 4. kursusel oli muusikakoolis üks aine, mida ma ei suutnud sooritada. Mõtlesin, mida edasi teha. Ma ei teadnud tollal Jumalast midagi, muusika oli minu jaoks olnud päästeventiil, mis andis hingele rahu. Jõudsin momendini, kus mitmete inimeste vihjete tõttu märkasin, et mul puudub see rahu, mis on kristlastel. Hortus Musicuse LP-d kuulates palusin Jumalalt rahu – ja sain! Olin saanud oma elule uue eesmärgi. Kuid nüüd muutus muusika eesmärgist vahendiks, et ülistada Jumalat.

Külli: Ma ei saa öelda, et oleksin haritud muusik, sest muusika õppimine jäi neljandas klassis pooleli. Tundsin, et ma ei saa füüsiliselt hakkama. Aga kui tulin Jumala juurde ja kogudusse, sain oma füüsilistest takistustest üle. Armastan muusikat väga.

TAAVET: **Milline roll on muusikal Jumala ja Tema rahva vahelises suhtes?**

EVELIN: Jumalaga kahekesi olles võime Talle südamest laulda, aga jumalateenistusel olles, kus teised ees teenivad, tuleb sellesse suhtuda erinevalt. Liigitan muusika kaheks: esiteks

instrumentaalmuusika, mis annab teenistusel võimaluse vaikseks mõtisklemiseks. Teine lugu on vokaalmuusikaga – selle muusikavormi mõte on toetada kogu jumalateenistust. Muusika toetab Sõna vastavalt jutlusele või päevateemale. See on omaette jutlus, seepärast tuleb laulude sõnu hoolega valida. Siis on veel meie ühine laulmine, see peaks toimuma koguduse ülesehitamiseks. Muusika rõõmustab Jumalat, aga see peab rõõmustama ka kuulajat.

KÜLLI: Ma leian, et ilma muusikata on jumalateenistus tühi. Muusika kisub meid argimuredest välja.

INNA: Psalmis 22:4 on kirjas, et Iisraeli laulud on istmeks, millel Jumal istub. Kui kogudus hakkab laulma, siis tuleb Jumal ise kohale! „Viigem siis nüüd Talle oma huultega kiitusohvrit!" (Hb 13:15) Paulus kirjutab: Kui te kokku tulete, olgu igaühel midagi: laulu, jutlust jm. Austagu see kõik Jumalat, olgu see ülesehituseks, et me saaksime ühendatud Kristusega.

TAAVET: **Rooma 8. ptk räägib, et me ei oska ise oma palveid sõnadesse panna, Jumala Vaim tuleb meile appi. Kas ka muusikas on seda, mis sõnadesse ei mahu?**

INNA: Muusika on kindlasti seotud emotsioonidega, aga mitte ainult. Piiblis on kirjutatud, et apostel palvetas selle eest, et oleks hoitud meie vaim, hing ja ihu. Vaimulik muusika puudutab nii meie vaimu, hinge kui ka ihu.

TAANIEL: Nõustun sellega, et meil on ülistust vaja. Viime olukorrad alandlikkuses Jumala ette, Tema on väärt ülistust. Püha Vaim mängib suurt rolli selles, et ülistus jõuaks Jumalani. Kui Paulus oli vanglas, siis ta ülistas ja laulis Jumalale ning vanglauksed läksid lahti. Nii et ülistus on võimas!

KÜLLI: Ma olen Taanieliga nõus, et Püha Vaimu puudutuse kaudu saame Jumalat kiita.

TAAVET: **Minu vanaema oli muusikaõpetaja ja koorijuht, vanaisa aga vaegkuulja. Nõmme Rahu koguduses käies palus vanaema mõnel puhul ikka vanaisal igaks juhuks vaikselt suud liigutada, et ta mööda ei laulaks. Ometi ülistasid mõlemad Jumalat. Mis vahekord on meie oskustel, võimekusel ja Jumala ülistusel, muusikal?**

INNA: Aastate jooksul olen paljutki märganud. Me ei saa koguduses eeldada, et kõik on briljantsed muusikud

Fotod: Marjana Luist

ja kõik õnnestub sõrmenipsust! See ei ole nii lihtne. Kui eesmärgiks saab ainult muusika esitamine võimalikult professionaalsel tasemel, siis võib juhtuda, et me teemegi seda hästi, aga see jääbki ainult muusikaks. Nii võime ka jumalateenistusest teha asja, mis keskendub ainult muusikale. See ei ole

Foto: Uno Looris

muidugi mustvalge (nt sain ise noorena ühe erilise kogemuse, kuulates rockooperit „Jesus Christ Superstar“), kuid eesmärk peaks olema koguduse ülesehitamine, Jumala austamine. Muusika on väljendusvahend. Erinevus on selles, mis on eesmärk ja mis on vahend. Kaasame ka natuke nõrgema tasemega inimesi, et nad ei saaks haavatud ega läheks eemale. Urve Pärnamets on öelnud, et kooritöö on ka hingehoiutöö. Inimesed on meile tähtsamad kui muusikaline tase. Ka üliheadel professionaalsetel kontsertidel võib olla igav, kui sealt puudub Jumal.

KÜLLI: Mis on olulisem, kas meie oskused või südame hoiak, nende tunnetega olen võidelnud üle 20 aasta. Kuna ma hästi ei kuule, on mul keeruline kogudust tajuda, ka mu parem käsi ei tööta hästi. Viimasel viiel aastal on Jumal andnud mulle uue taseme, sest operatsiooni tagajärjel pean klaveripedaali kasutama vasaku jalaga. Muusikud teavad hästi, mida see tähendab. See, mida ma koguduse töösse annan, ei ole minu muusikaline anne, vaid mu parim valmisolek koos Jumalaga minna, isegi kui mul on hirm. Päris paljud poolprofessionaalid tunnevad sedasama võitlust: kas mu oskustest piisab või olen kogudusetöös takistuseks? Valmisolek ja südame hoiak on olulisem kui täiuslikud oskused.

EVELIN: Tahaksin, et Jumalale kuuluks parim. Selleks tuleb vaeva näha ja pingutada. See, mis tõstetakse esile, peaks olema väga hea. Sean kõige kõrgema eesmärgi: et see oleks täis Jumalat ja oleks ka professionaalne.

TAANIEL: Ma arvan siiski, et Jumalale hea kvaliteediga ülistuse toomine on kõige olulisem! (Ps 33:3) Kindlasti peame pingutama, et tuua oma parim Jumala ette. Ülistuses saab Jumal meid juhendada-kasvatada. Kui me Vaimus ülistades ja õigeid noote tabades ülistame Jumalat, võime muuta inimeste elusid.

TAAVET: **Mis oleks teie motivatsioonihüüd neile, kes tahavad Jumalat kiita kõigega, mis neil on?**

EVELIN: Muusika on väga võimas asi, mina olen selle elav näide. Olin noor teismeline, kui tulin Jumala juurde läbi Sela muusika. Mõni aasta tagasi tervenesin väga raske tervisehäire ajal laules. Olulisim on, mis sõnumit muusika kannab. Ma ei seaks esitust nii kõrgele, aga soovin, et me esitaksime mõtestatud sõnumit, st kindla ja kaalutletud ülesehitusega muusikat. Et ei oleks laialivalguv asi, vaid oleks hea muusika, mis kannab vaimset sõnumit.

TAANIEL: Kui meil on igatsus Jumala järele ja soov teenida Jumalat, aga puudub oskus, siis saame seda arendada.

KÜLLI: Muusika sõltub palju sellest, mis põlvkonnaga on tegemist. Me võiksime märgata erinevaid vajadusi, et keegi ei jääks nukralt kõrvale. Unistan tõesti, et me igaüks saaksime parimal moel Jumalat ülistada.

INNA: Täna oleme kokku tulnud, et saada uusi oskusi ja innustust, õppida, kuidas muusika sisu edasi anda. Sõna peaks olema arusaadav, kuid inimesed, kelle kuuldes me laulame, peaksid mõistma ka muusika keelt. Kui ma lähen noorte seltskonda, kes on üles kasvanud popmuusikaga, siis püüan neile viia midagi, mida nad mõistavad. Ääretult tähtis on ka emakeel – me peame saama Jumalale laulda oma emakeeles.

Pärastlõunal oli osalejatel võimalus osaleda erinevates töötubades. MARGIT PRANTSUSE juhitud töötoas arutati ülistuse juhtimise teemal, ELO TOODO-JAKOBS õpetas huvilisi hääleseade töötoas ja KARL SAAMUEL HOLLMAN jagas helitehnika alaseid algteadmisi. EIVIN TOODO andis oma töötoas juhiseid erinevate pillide kokkumängimiseks ja pingisistujate kaasamiseks, LIISE MAGDALENE LOORIS õpetas ukulelet ja MATRI JOOSUA HOLLMAN *cajón*'i. Töötubades õpitut said osalejad praktikasse panna muusikapäeva ülistusõhtul, kus muusikaga teenisid lausa mitmed erinevad koosseisud, kelle hulgas oli rõõmustavalt palju noori. Vaimulikku sõnumit jagas Kohtla-Järve koguduse pastor ANDRUS KASK. Osalejate hinnangul oli tegemist väga toreda sündmusega, mida tasub kindlasti veel korrata.

2019. aastal viidi metodisti kiriku koguduste hulgas läbi küsitlus, mis näitas, et peamisteks puudusteks muusikatöös on vähene repertuaar, teadmised, oskused, fonogrammide puudumine ja vilets helitehnika. Muusikapäeva peakorraldaja MARJANA LUIST kutsus kohalolijaid kirja panema vähemalt paar tänast vajadust või murekohta oma koguduses, millele saaks ehk keegi teine mujalt kogudusest appi tulla. Nii mõnigi vastas üleskutsele ja oli nõus oma abi pakkuma. Hiljem tegi teoloogiline seminar osalejate hulgas tagasiside küsitluse. Vastanud andsid lisaks tagasisidele ka hulgaliselt ideid järgmiste muusikapäevade jaoks. Loodame, et see tõesti lähemas või kaugemas tulevikus teoks saab.

Kokkuvõtteks tagasivaade muusikapäeva idee autorilt EIVIN TOODOLT:

„Toimunud muusikapäev andis suurepärase võimaluse näha meie koguduste muusikuid näost näkku. Kuigi ettevalmistatud programm täitis oma eesmärgi, olid ehk olulisemadki kuuldud-nähtud muljed ja mõtted meie kiriku ja ka laiema kirikumuusika töö ja selle arengu kohta. Kogetu põhjal pean hetkel suurimaks vajaduseks (aga ka väljakutseks) regulaarsete muusikapäevade ellukutsumist. Selleks on olemas selge vajadus, teisalt on saadaval väga kohane ja heal tasemel oskusteave. Kui nüüd vaid leiduks piisavalt hakkajaid inimesi, võiks meie kirik jõuda muusikapäevade traditsiooni kaudu muusikatöös hoopis uuele tasemele. See avab omakorda uued võimalused noorte-, laste- ja misjonitöökss."

Muusikapäeva pilte saab vaadata EMK Facebooki albumist pealkirja all „EMK MUUSIKAPÄEV 2024".

Kunda koguduse taasasutamise 30. aastapäev

MARJANA LUIST

Metodisti kogudus asutati Kundas 23. mail 1925. Port-Kundaks nimetatud tööpunkti hakkas juhtima Alfred Tõns. Kolm aastat pärast koguduse asutamist liideti Port-Kunda liikmed Rakvere kogudusega ja pastor läks Saaremaale. Usklike keskuseks kujunes mõneks ajaks Maria Luusenbergi kodu, kus peatusid erinevad jutlustajad ja kogunesid inimesed lähemalt ja kaugemalt.

20. jaanuaril 1994 toimus Kunda koguduse taasasutamise koosolek. Taastatud koguduses toimus töö vene keeles. 13. veebruaril määras tollane superintendent Olav Pärnamets Kunda koguduse pastoriks Jõhvi koguduse diakoni Vladimir Beregovoi, kes teenis kogudust pastorina kuni 2004. aastani. Seejärel võttis koguduse juhtimise üle Andrei Spiridenko. Alates 2020. aastast on Kunda koguduse pastorina ametis Oleg Tšervonõi.

Kogudus on kokkusaamisteks kasutanud erinevaid ruume, pikka aega tegutseti Jaama tänaval, praegu kogunetakse Pargi tänava hoones.

Kunda koguduse ametlik nimetus sisaldab Jeruusalemma lähedal asuva küla nime – Betaania. Pastor Oleg Tšervonõi selgitab selle tähendust järgmiselt:

„Betaania oli Jeesuse elus mitme tähelepanuväärse sündmuse toimumispaigaks. Eraldumiseks läks Jeesus sageli just Betaaniasse, seda eriti oma teenimise viimastel päevadel (Mt 21:17, 26:6; Mk 11:11, 14:3; Jh 12:1). Betaanias elasid Marta, Maarja ja Laatsarus, kelle Issand äratas surnuist (Jh 11:1). Betaaniast võeti Jeesus üles taevasse (Lk 24:50). Koguduse taastamine on väga sarnane Laatsaruse ülestõusmisega.

Kunda pastor Oleg Tšervonõi — Fotod: Robert Tšerenkov

Nii nagu Kristus äratas Laatsaruse uueks tulevaseks eluks, nii taastati Kunda kogudus uueks ja tulevaseks eluks ja tegevuseks Kristuse auks."

Kunda kogudus

Päevasõna kui vaimuliku kasvu vahend

TARMO LILLEOJA
Päevasõna toimetaja

Pärast 1929. aasta börsikrahhi ja sellele järgnenud suurt majanduslangust USAs leidus inimesi, kes märkasid koguduseliikmete vajadust hingehoidliku kirjanduse järele. 1934. aastal otsustasid metodistidest pastorid ja ilmikjuhid taastada nn perealtari – igapäevase palve ja piiblilugemise tava kristlaste kodudes. Ajakiri sai nimeks *The Upper Room* (tlk ülemine tuba).

Peaaegu kohe pärast ajakirja ilmumist hakkasid lugejad saatma kaastöid, mis rääkisid nende isiklikest kogemustest. 1939. aasta esimese numbri trükiarv ületas juba ühe miljoni. Paljude aastate jooksul on see väike ajakiri käivitanud ülemaailmse teenistuse, mille mõju jõuab miljonite inimesteni üle maailma enam kui 100 riigis ja 34 keeles. Väljaandjad on sõnastanud oma visiooni soovina üles ehitada kristlaste kogukonda, kes otsivad Jumalat, väärtustavad uut elu Kristuses, toetavad üksteist oma vaimulike kogemuste jagamisega ja julgustavad kaasteelisi oma eluga maailma muutma.

Pärast Eesti taasiseseisvumist avanes Eestis paljude aastate järel võimalus taas kirjastada vaimulikku perioodikat. The Upper Room sai tõlgituna eesti keeles kättesaadavaks. Esimene number ilmus 1991. aastal nimetuse all Päevasõna, esimeseks toimetajaks sai superintendent Olav Pärnamets. Tänaseks on eesti keeles ilmunud 194 numbrit. Päevasõna levib Eestis nii paberväljaandena kui digitaalsel kujul – e-posti teel ja kodulehel aadressiga www.paevasona.ee.

2023. aasta lõpus otsustas toimetus korraldada küsitluse, et kaardistada meie lugejate tausta ja ootusi. Küsitluse korraldamisel kasutati http://surveer.com teenust, selle sai umbes 700 digitaalse versiooni lugejat. Täidetud ankeete laekus 113 lugejalt, mis ületab vastuste usaldusväärsuse 10% künnise.

Küsitlusest selgus, et 93% vastanutest loeb Päevasõna iga päev või mitu korda nädalas. Lisaks kasutatakse Päevasõna laiemas ringis, näiteks 17% teeb seda ka väikegrupi aruteludes. Kui suurem osa vastanutest loeb vaid digitaalset teksti, siis 12% vastanutest loeb nii digitaalset kui paberväljaannet. Paberväljaande trükiarv on 700 ja seda pole esialgu ilmselt võimalik digitaalse tekstiga asendada.

Lugejate vanuseline koosseis näitab, et umbes pooled lugejad kuuluvad vahemikku 41–60. Vanuse kasvades lugejaskond alguses suureneb, saavutab keskealiste lugejate puhul maksimumi ja hakkab siis vähenema.

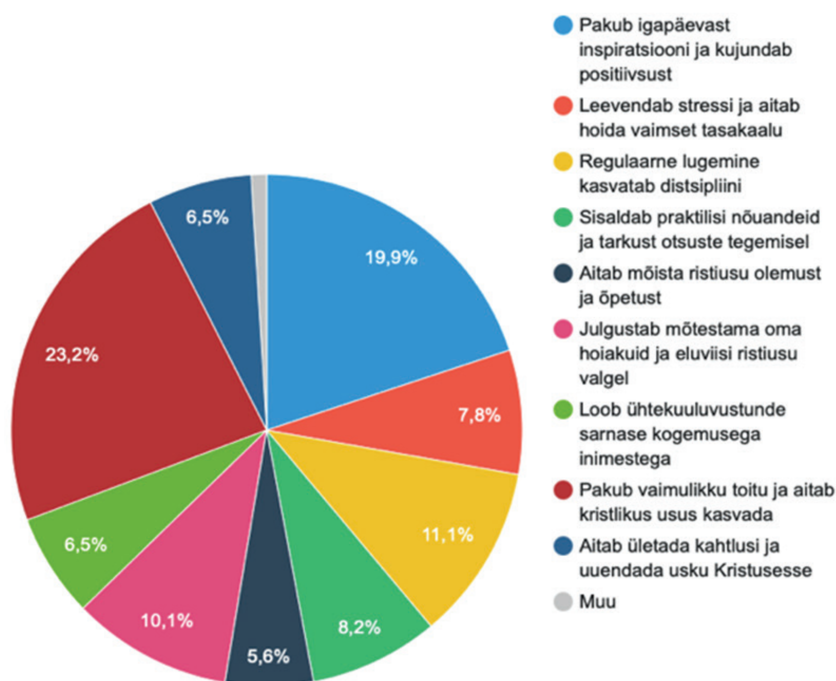
Soolise jaotuse järgi on lugejate hulgas naisi 64% ja mehi 36%.

Lugejate uskkondliku kuuluvuse jaotuse järgi selgus, et Päevasõna on silmapaistvalt oikumeeniline väljaanne. Vastanute hulgast puudusid üksnes õigeusklikud ja adventistid (muu all oli lugeja Oleviste kogudusest). Kõige enam on lugejaid baptistide ja luterlaste hulgas, järgnevad vabakoguste liikmed ja alles siis metodistid. Mõtlemapanev on fakt, et 6% vastanutest ei ole seotud ühegi koguduse või usuliikumisega, kuid on pühendunud Päevasõna lugejad.

Mis ajendab Päevasõna lugema?
Küsitlus andis järgmise tulemuse:

33 vastajat andsid lisaks omapoolse tagasiside, mis oli eranditult positiivne. Küsitlus näitab, et Päevasõna kasutamine on saanud paljudele vaimulikuks praktikaks, millel on mitmekülgne positiivne mõju suurele hulgale Eesti inimestele. Küsitluse tulemuste põhjal võib öelda, et üldjoontes on Päevasõna visioon meie lugejate jaoks sama, mis 90 aastat tagasi esimese väljaande lugejate jaoks.

Külalised EMK Teoloogilises Seminaris

Käesoleva aasta 10. veebruaril külastas Eesti Metodisti Kiriku Teoloogilist Seminari (EMKTS) grupp tõlke ja tõlkijaid, kes kuuluvad Eesti Tõlkemagistrite Liitu (ETML). See ühendus loodi 2006. aastal, liikmeskonda kuulub praegu 62 magistriõppe lõpetanud ja Eestis tõlketöö alal kõrgelt kvalifitseeritud spetsialisti. Oma professionaalsuse säilitamiseks ja edasiarendamiseks tuleb neil end pidevalt täiendada. Silmaringi laiendamise eesmärgil otsustas kakskümmend ETMLi liiget külastada talvepäeva raames Tallinna metodisti kirikut, kus asub ka EMK Teoloogiline Seminar. Pärast kirikuhoonega tutvumist koguneti klassiruumi kohvipausile, mida aitas seminari poolt korraldada Maiu Mäevere. Seejärel saadi ülevaade seminari õppetööst, mis toimub sünkroontõlke vahendusel kolmes keeles: eesti, vene ja inglise keeles. Selline praktika, mis on seminari iseloomustanud juba ligi 30 aastat, on Eesti haridusmaastikul unikaalne.

Külalisi tervitas seminari rektori kohusetäitja Taavi Hollman, kes andis ülevaate seminari töökorraldusest, tehnilistest vahenditest, statistikast ja tudengite rahvusvahelisest taustast. Kohtumise teises pooles kuulati esitlust teoloogiliste terminite tõlkimisest inglise keelest eesti keelde, mille tegi üks seminari tõlkidest, ETMLi asutajaliige Tarmo Lilleoja. Usukeel on Eestis pigem oskuskeele staatuses ja enamikul kuulajaist oli sellega eelnevalt vähe kogemusi. Sellest tulenevalt esitati mitmeid küsimusi ja toimus arutelu. Tagasiside kohtumisele oli ETMLi poolt väga positiivne.

TARMO LILLEOJA

Foto: EMKTS

17. jaanuaril külastas meie teoloogilist seminari Ulrich Frei Šveitsi metodisti kirikust, kes tuli Eestisse, et tutvuda meie teoloogiliste õppeasutuste raamatukogude ja arhiividega. Eriti pakuvad talle huvi siinsed materjalid piiskop John Nuelseni kohta, kellel oli suur osa Eesti Metodisti Kiriku sündimisel ja väljakujunemisel enam kui 100 aastat tagasi.

Kuna Ulrich Frei töötab kodumaal arhiivinduse alal ja raamatukogus ning teeb uurimistööd piiskop Nuelsenist, kelle kohta on tal peatselt ilmumas raamat, siis huvitas teda eelkõige seminari raamatukogu ja ajalooarhiiv. Külastuse hulka kuulus ringkäik Tallinna metodisti kiriku hoones, tutvumine seminari töö, õppejõudude ja töötajatega ning kiriku juhtidega, samuti ajakirja Koduteel toimetaja Marjana Luistiga.

Kuulsime huvi ja rõõmsa üllatusega, et meie külaline on Eesti e-resident, kes töötab hetkel ka selle nimel, et asutada organisatsioon, mille üheks suunaks on kirjastamine ja teiseks mitmesuguse abi organiseerimine Ukrainale.

Hr Frei plaanib Eestisse tagasi tulla maikuus ja jätkata siin tööd oma asutuse loomise heaks.

INNA VÄLJA
seminari vilistlane, ajakirja Koduteel kolleegiumi liige

Seminar-koolitus „Lapsed ja sõda“

TETYANA RADOMSKA,
KAIRE LOTAMÕIS

Täna on maailmas riike, kus kohtutakse sõja julma reaalsusega – eluga, kus kõik ümberringi põleb, kus langevad raketid ja miljonid inimesed kogevad kaotusvalu. Selline näeb praegu välja igapäevaelu Ukrainas. Aga ka Eestis ja teistes Euroopa riikides on oluline aidata lapsi, kes on sõja tõttu kogenud leina ja traumasid. Kuidas tulla toime väljakutsetega, mida sõda on kaasa toonud? Millised on võimalused laste ja täiskasvanute psühholoogilise seisundi eest hoolitsemiseks? Kuidas hoolitseda laste, iseenda ja teiste eest, et me saaksime traumaatilisest kogemusest väljuda võitudega ning kasvada tugevamaks ja vaimulikult vastupidavamaks?

1.–3. märtsil 2024 toimus Tallinna Metodisti Kirikus seminar-koolitus „Lapsed ja sõda“. See oli mõeldud psühholoogidele, õpetajatele, sotsiaaltöötajatele ja pastoritele, aga ka lastetöö tegijatele ja lapsevanematele. Koolitaja oli Oksana Gritsjuta, praktiseeriv psühholoog Ukrainast, ja tema professionaalne koolitajate meeskond.

Koolitus tutvustas terapeutilist teekonda traumeeritud hinge tervendamiseks. Psühholoog Oksana Gritsjuta on kirjutanud teraapilise lasteraamatu „Karu Upantšik Uues Metsas“. Iga selle raamatu tegelane, asukoht ja tegevus on strateegiliselt läbi mõeldud ja aitab lapsel tegeleda enda valupunktidega talle mõistetaval ja sobival tasandil. Raamatuga on kaasas kaisukaru Upantšik, kes on hästi pehme ja kelle käppade otsas on krõpsud, nii et ta saab lapse ümbert kinni hoida ja teda kallistada. Iga karu detail on samuti psühholoogiliselt läbi mõeldud, midagi pole juhuse hooleks jäetud. Koolituse käigus toodi korduvalt välja ka paralleele Piibli sündmuste, tegelaste ja julgustavate kirjakohtadega.

Koolitus jagunes sisu poolest kaheks osaks: 1. Kuidas pakkuda inimesele leina ajal psühholoogilist tuge. Millised on leina etapid, mida inimene kogeb, kui on üle elanud kellegi lähedase või millegi väga väärtusliku kaotuse. Kuidas mõjutab see kaotusvalu inimese füüsilist, emotsionaalset ja vaimset seisundit. Kuidas selle seisundiga toime tulla, kuidas seda mõista ja kuidas aidata tal seda teed läbida. Osalejad said gruppides arutleda ja läbi töötada erinevaid tehnikaid ja meetodeid. Julgematel oli võimalik ka ise olla n-ö patsiendi/kliendi/kannatanu rollis ja lasta psühholoogil kõikide ees näidisteraapia läbi teha.

2. Kriisiolukordade vaimne ja psühholoogiline toetamine. Tutvuti muinasjuturaamatu ja -tegelasega „Karu Upantšik Uues Metsas“. Raamatu nähtav süžee on lugu karu Upantšikust, kes elab läbi traagilise sündmuse ja peab otsustama, mida edasi teha. Raamatu varjatud sõnumid on aga abivahenditeks psühholoogidele, kes viivad läbi rühma- või individuaalseid seansse.

Lisaks teoreetilistele teadmistele omandasid seminaril osalejad palju tõhusaid praktilisi tehnikaid ja ideid, kuidas ning milliseid abivahendeid saab kasutada. Osa tegevusi oli seotud kunstiteraapiaga, aga oli ka hingamisharjutusi ja mõtterännakuid. Koolitajate kogutud praktilised harjutused ja ülesanded on saadud üle maailma erinevate psühholoogide ja terapeutide praktikast, kes on tegelenud traumadega. Ukraina koolitajad julgustasid osalejaid kasutama õpitut ja aitama teisi.

Koolitusest võttis osa umbes 70 inimest nii Eestist kui ka Ukrainast. Kuna koolitaja rääkis ukraina keeles, siis oli kõigile soovijaile korraldatud sünkroontõlge eesti, vene ja inglise keelde.

Kõik kursuse läbinud said koolitaja tunnistuse, mis annab neile õiguse õpetada koolitusel omandatud tehnikaid ja kasutada vastavaid materjale ning vahendeid.

Koolituse korraldamisel olid abiks Kristlik Kogudus Maa sool, Tallinna Piiblikogudus ja EMK Teoloogiline Seminar. Koolitust rahastati organisatsiooni Samaarlase kukkur toetusel.

Rännak valgusesse ja valgusest avarusse
Sergei Sutškov 70

Sergei Sutškov on 1995. aastast alates teeninud Kohtla-Järve Kolgata koguduse pastorina. Kogudus kasvas välja Jõhvi koguduse korraldatud palvetundidest Kohtla-Järve kinos Pobeda. Kinosaalist koliti edasi koolimajja. Seal toimus 23. oktoobril 1994 EMK Kohtla-Järve koguduse asutamiskoosolek. Edaspidi tegutseti mõnda aega Kohtla-Järve Polütehnikumi ühiselamus. 2007. aastal pühitseti koguduse uus hoone aadressil Torujõe 5.

Intervjueeris ANDRUS KASK

Sergei, sa oled olnud suureks õnnistuseks ja eeskujuks paljudele. On põnev kuulda sind ennast vaatlemas ja mõtisklemas teekonnast Jumala juurde. Millises peres sa kasvasid?
Ma kasvasin peres, kus ema töötas väikeses Jõhvi haiglas koristajana ja isa panga juures inkassaatorina. Mul oli ka vanem vend ja kaks õde, olin peres neljas laps.

Milline oli sinu lapsepõlv ja noorusaeg?
Lapsepõlv oli tore, ema hoolitses minu eest väga hästi. Isa eluviis viis aga vanemate lahutuseni, kui ma olin 12-aastane. Jooksime poistega ringi, mängisime jalgpalli. Mulle meeldis jalgpall väga, see kujunes mu suurimaks huviks ja hobiks. Noorpõlves tegelesin ka muusikaga, näiteks meeldisid mulle ansamblid Boney M ja The Beatles. Ema ostis mulle magnetofoni, sain sellega lugusid lindistada.

Kuidas sai sinust kristlane?
See oli nõukogude ajal, 1990. aastatel. Mu naine nägi ajalehes kuulutust, et metodistid korraldavad kontsertjumalateenistuse. Seal nägin ma esimest korda usklikke. Siis kutsuti meid kirikusse piiblitundi. Paari nädala pärast leidsimegi Jõhvis Aasa tänav 17 metodisti koguduse, kus toimusid piiblitunnid. Kui olime seal mõnda aega käinud, kutsus pastor meid vestlusele. Ta rääkis tähendamissõna kadunud pojast ja küsis minult, kellena ma näen ennast selles loos. Vastasin, et kadunud poeg, see olen mina. Pastor küsis, kas oleme nõus pühapäevasel teenistusel oma elu Jumalale üle andma. See päev oli 1. detsember, kui võtsime koos abikaasaga Kristuse oma südamesse vastu. 19. detsembril 1991 meid ristiti.

Sa oled aastaid teeninud koos abikaasa Galinaga. Kuidas te kohtusite ja kuidas olete need aastad koos rännanud?
Me töötasime Galinaga ühes asutuses ja seal kohtusimegi. Kui olime umbes pool aastat lähemalt suhelnud, tegin talle abieluettepaneku. Ta oli nõus. Me abiellusime 1977 ja 1980. aastal sündis meile tütar Olga.

Kelleks sa oled õppinud ja millist ametit pidanud?
Pärast 8. klassi läksin Narva polütehnikumi ja tahtsin saada elektrikuks. Kuna sellist võimalust seal tol ajal ei olnud, siis pakuti mulle soojustehniku eriala. Pärast õpinguid teenisin kaks aastat Nõukogude armees, Lätis Dobeles ja Leedus Vilniuses. Oma erialal olen töötanud Ahtme ja Kohtla-Järve soojuselektrijaamas. Oli ka selline aeg, mil otsustasin minna Estonia kaevandusse suure palga peale. Töötasin seal poolteist aastat, aga kuna ma olin hea oma ala spetsialist, otsiti mind üles ja kutsuti soojuselektrijaama tagasi. Oma erialal töötasin kuni 1995. aastani.

Kohtla-Järve koguduses olin 1994. aastani ametis diakonina, kuid 1995. aastal sai minust pastor. 1994. aastal alustasin õpinguid Tallinnas teoloogilises seminaris. Hiljem, kui toimus koguduse ümberregistreerimine, nimetasime selle Kolgata koguduseks.

Millised on olnud sinu sügavamad kogemused Kristuses?
Üks olulisemaid kogemusi oli mul meie uues kogudusemajas, kus me praegugi asume. Mul oli väga raske aeg. Vajasin Jumalat ja läksin üksinda palvetama. Kogesin väga tugevalt Jumala ligiolu. Jumal tegi mind tugevaks ja lohutas mind. Hiljem on sügavaid kogemusi olnud ka Giideoni laagris.

Mida on elukogemused sulle õpetanud?
Elukogemused on mulle õpetanud kannatlikkust ja leplikkust.

Mis on sinu soov Eestimaa metodistidele?
Igas koguduses on oma tasand, kus inimesed vaimulikult asuvad. Ma soovin täielikku siirast pühendumist Jumalale, Jumala teenimist. Ärge taganege kunagi Pühakirja tõdedest! Me elame ajal, kui kristlusele on heidetud väljakutse. Mina tulin usule 1991, nüüd on aga 2024. See periood on näidanud, et isegi teenivate vaimulike jaoks on kristlus muutunud pealiskaudseks. Soovin, et meie pastorid pühitseksid end nimelt teenimises, et paneksid teenimise esikohale.

Teenimine ei ole ainult jutluse valmistamine ja esitamine. Valmistudes peame nägema kõiki koguduseliikmeid, nende vajadusi olukordades, milles nad on just praegu, aastal 2024, selleks et neid kinnitada, juhatada, lohutada. Evangeelium peab olema praktiline. Jah, Jumal armastab, aga mida me teeme oma vaimulikus elus siis, kui kirikust välja tuleme? Meie pühendumine on kooskäimine kogudusega, ühine elu vaimulikus kasvamises. Pastorina näen, et igas koguduses on häid aegu, aga on ka probleemseid aegu, kui on nii vastupanijaid kui taganejaid. See teadmine teeb meid tugevaks. Peame ise teadma tõde, et metodisti kirik saaks hoida tõde.

Fotod: Robert Tšerenkov

Kohtla-Järve kogudus

Päivo Kasekamp 100

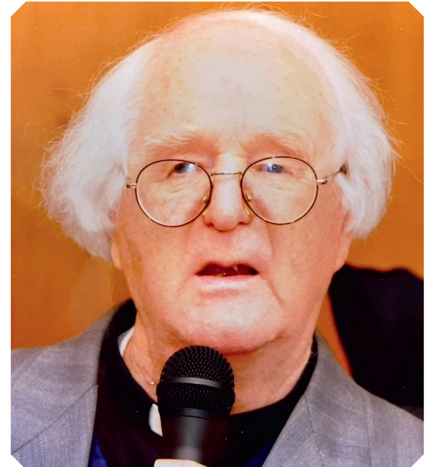
Päivo abikaasa Vaike Kasekampi jutustuse põhjal
PRIIT TAMM

Päivo sündis 25. jaanuaril 1924 Tallinnas kindral August Kasekampi peres. Ta alustas kooliteed Brüsselis prantsuskeelses koolis ja jätkas hiljem haridusteed Tallinna Westholmi Gümnaasiumis. Peale kooli lõpetamist siirdus ta Saksa tööteenistusse. Seejärel astus ta Tartu Ülikooli arstiteaduskonda, mis jäi aga sõja tõttu pooleli. Ülikooliõpingute asemel läks Päivo vabatahtlikuna Soome armeesse, kus lõpetas ohvitserikursuse lipniku auastmes. 1944. aastal pöördus ta tagasi Eestisse, kuid jõudis siit lahingute käigus Saksamaale. Ta võitles Sileesias, langes Punaarmee kätte vangi ning saadeti Siberisse. Vangistuses olles töötas Päivo Kasekamp üheksa aastat Inta söekaevanduses Komi ANSV-s. Vangipõlves toimus tema pöördumine elavale usule ning algas vaimulik kasv laagrisse saadetud tagakiusatud kristlaste keskel.

Võimaluse Eestisse tagasi pöörduda sai Päivo 1958. aastal. Eestis alustas ta kohe vaimuliku teenimisega nii muusika alal kui ka jutlustajana. Ta teenis organisti, koorijuhi ja pastorina Rakvere, Haapsalu ja Tartu koguduses. 1991. aastal oli Päivo Kasekamp Eesti Evangeelse Alliansi asutajate seas. Päivot iseloomustas kompromissitus Pühakirja õpetuse suhtes. Ta pidas väga oluliseks ka jumalasulaste omavahelist suhtlemist, eriti metodisti kiriku vendade osaduspäevi 1970. ja 1980. aastatel Tallinnas Apteegi tänava majas. Läbi kogu oma usuelu aastate väärtustas Päivo koduseid palvegruppe. Juba eakana oli ta innukas osaleja EMK suvekonverentsidel Aa rannas. Piiblit luges Päivo iga päev valju häälega kuues keeles. Tema enda sõnul aitas see mõistust ärksana hoida.

Kogudusevanemana oli Päivo Kasekamp vaimulik autoriteet, kellele oli turvaline toetuda. Tema Tartus teenimise ajal peeti igakuiseid allianss-palvekoosolekuid, kus oli vaba palve kõigile. Peale selle järgnes evangeelsele teenistusele peaaegu igal pühapäevaõhtul spontaanne järelpalve võimalus igatsejatele. Nii kujunes sõbralik Sõbra tänava kirik kohtumispaigaks janunevatele hingedele siit-sealt. Tema muusikalise teenimise eriline osa oli solistina esinemine (väga ilus tenor), kuigi mõnes kohas oli probleemiks sobiva klaverisaatja leidmine. Kahjuks ei ole tollest tegusast ajast salvestisi.

Päivot iseloomustas sõjamehele omane täpsus. Ta ei jätnud taunimata, kui mõnes söögikohas oli puudulik teenindus. Metoodiline oli ta ka igapäevaelus. Kui juhtus, et hommikul tuli pikalt Pärnusse või Tallinna sõita, lugesime tolle päeva kirjakohad poolel häälel bussis istudes. Kodulinnas pidime kasutama invataksot. No tookordsetest taksojuhtidest kuulis küll igaüks lühikese vaimuliku sõnumi!

Fotod: erakogu

Pastor Päivo Kasekamp uinus Issandas 21. juunil 2013 Tartus ja on maetud Tartu Baptisti kalmistule. Oleme tänulikud tema eeskuju ja teenimise eest nii metodisti kirikus kui ka Eesti rahva seas laiemalt. Teda on autasustatud mitme Eesti Vabariigi ja Soome Vabariigi teenetemärgiga. Rohkem saab pastor Päivo Kasekampi elu ja teenimise kohta lugeda tema 2015. aastal välja antud eluloraamatust „Mälestusi käidud teelt“.

Kilde raamatust „Mälestusi käidud teelt“

„Kuna minu isa suunati kaheks aastaks Belgia sõjaakadeemiasse õppima, läks ka tema perekond – ema, mina, õde ja vend – selleks ajaks Brüsselisse elama. Kuna olin juba 7-aastane, tuli mul seal kohe kooli minna. Ilma sõnagi prantsuse keelt oskamata pandi mind ühe prantsuskeelse kooli esimesse klassi. Krihvel ja tahvel olid seal minu esimesiks õppevahendeiks. Kui midagi valesti kritseldasin, sain õpetaja käest kõigepealt laksu mööda sõrmi, alles siis hakkas ta seletama, kuidas õigesti tähti kirjutada. Jõuluks purssisin juba prantsuse keelt ja kevadel rääkisin vabalt. Belgia koolides pandi tol ajal suurt rõhku võistlusele õppeedukuses. Õpetaja pidas pidevalt selle kohta pingerea tabelit. Esimese klassi lõpetasin teise õpilasena, teise klassi aga esimesena.“

***

„Soome armeed meenutades ei saa vaikides mööduda tõigast, kui olulisel kohal oli nende ideoloogias jumalakartus. Nende rivimäärustikus on käsklus *rukousasento* (palveasend). See käsklus kõlas iga päev. Nimelt lõpeb Soome sõduri päev õhtupalvusega, mitte loen-

dusega, nagu muudes sõjavägedes. Iga üksuse koosseisus on pastor, kes peab välijumalateenistusi ja hoolitseb hingehoiu eest. Selles väljendub kogu Soome rahva vaimulik suunitlus ja traditsioon. Kui armee võitles Talvesõja ajal kangelaslikult rindel ülekaaluka vaenlasega, siis samal ajal võitles kogu rahvas tagalas palvevõitlust. Nii sündiski ime – Soome jäi vabaks ja iseseisvaks! Sama kordus ka suure sõja ajal, mida soomlased nimetavad jätkusõjaks. Ainsana Hitleri koalitsioonist Euroopas jäi Soome okupeerimata, pääsedes üle noatera kommunistlikust valitsusest. Hiljem veteranina Soomes käies tuletasin seda soomlastele meelde. Kui võrrelda kahe vennasrahva – soome ja eesti – saatusi, siis ime, mis Soomega sündis, jäi Eestil nägemata. Imed toimuvad vaid usu läbi. Seda aga eesti rahval polnud. Peeti naeruväärseks ja rumalaks Jumalasse uskuda ja Tema peale loota. Mulle jutustati kunagi ühest usklikust inglise ministrist, kes vabariigi alguspäevil Eestit külastades oli avaldanud imestust selle üle, et Eesti on nii väike riik ja tahab oma elu korraldada ilma Jumalata. Mulle on räägitud ka peaminister Eenpalu sõnadest riigikogu kõnetoolist: Eesti ei vaja mitte Jumalat, vaid kunstsõnnikut! Niisiis on kardinaalne erinevus vaimulikus traditsioonis ja seega ka saatuses.

Nii rahvaste kui ka üksikisikute saatus on ikkagi Jumala käes. Niisiis muidugi ka minu saatus. Ta säästis mind ja hoidis elus sõja ajal, sest Tal oli minuga oma plaan. Lühikese rindel viibimise ajal oli mitmeid võimalusi „pihta saada", nagu sõdurid ütlevad, kuid seda ei juhtunud. Et ma vangi langedes ellu jäin, oli samuti Jumala juhtimine. Eelmisel ööl ühes Saksa külas ööbides oli keegi haaranud mu relva, nii et ma jäin relvituks. Nii polnud mul järgmisel päeval kartulikuhja taga lamades võimalik tulistada, kui mind haarama tuldi. Seetõttu jäin ellu. Järgmisel päeval pärast vangilangemist pääsesin veel ime läbi surmast. Kui mind ühes sõjavangide grupis rinde tagant tagalasse viidi, tuli meil ühest Saksa külast läbi minna. Seal seisis aga üks venelaste tankiüksus. Meid lasti pisut puhata. Sel ajal kogunesid tankistid meie ümber meid mõnitama. Üks nendest hakkas just mind teraselt silmitsema ning üht ohvitseri kohale kutsudes midagi minule osutades seletama. Siis haaras kabuurist püstoli ja käskis mind talle järgneda, et mind maja taga maha lasta. Kuid meid konvoeeriv vene sõdur ei lasknud tal seda teha. /…/ Mina tol ajal vene keelt ei mõistnud, kuid ühelt kaasvangilt, kes mõistis, sain teada, mis oli juhtunud. See tankist oli kinnitanud, et mina olevat eelneval päeval tema tanki puruks lasknud. See polnud tõsi. Ta vahetas mind kellegagi ära, või tahtis lihtsalt oma tanki eest kätte maksta. Küsis kaptenilt luba minu mahalaskmiseks ja selle ka sai. Kuid teine vene sõdur ei lubanud tal seda teha. Miks? Ei maksnud ju ühe neetud fašisti elu tol ajal kopikatki. Olen sellele umbes minuvanusele vene poisile hiljem tihti mõelnud, paludes talle Jumala õnnistust." (lk 23–25)

***

„Mõistsin, et oodates Jumalalt abi ja kaitset, on minu kohus elada Tema Sõna standardite järgi. Seda ma ka püüdsin kogu jõust. Kuid sellest ei tulnud midagi välja. Varem oli nii, et mis sai ette võetud, see sai ka läbi viidud; kuid nüüd, kui ma otsustasin ennast sisemiselt parandada, ei suutnud ma kõige vähematki! Töötasime tol ajal veel brigaadis kriminaalvangidega segamini. Nad panid endid igal viisil maksma ega käitunud meiega sugugi aupaklikult. Teadsin iga päev tööle minnes, milline situatsioon kaevanduses tekib, ja otsustasin jääda tasaseks ja alandlikuks Jeesuse õpetuse järgi: „Võtke endi peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamelt alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele" (Mt 11:29). Mina aga läksin keema ja mõtlesin, kas niisugune inimrämps peaks minu üle valitsema! Kui võtaks praegu kirve ja lööks mõnel pea otsast! Nii oli iga päev kaotatud lahing. Olin masendatud ja mõtlesin, et minust kristlast küll kunagi ei saa. Võib-olla mõni teine, kes on minust parem ja tugevam, suudab, kuid mitte mina. Kuid siis juhtus, et minu sõber Priit andis mulle lugeda ühe sakslanna kirjutatud brošüüri, mis oli talle kodumaalt saadetud. Selle pealkiri oli „Suremise läbi iseenesest lahti". Autor kirjeldas, kuidas ta oli oma välisele kristlikkusele vaatamata elanud kuus aastat sisemiste kaotuste elu, kuni talle Pühakirjast selgus võidu saladus: usu läbi tunnistada end surnuks koos Kristusega, ristilöödud koos Temaga. See on ainus tee vabanemiseks iseendast, oma patusest „minast". See oli palsamiks minu hingele! Nüüd hakkasid ka minule võidud tulema. Hakkasin ka mõistma, et Kristus mitte ainult ei surnud minu rohkete pattude eest, mida olin teinud, vaid andis ka mulle võimaluse surra koos temaga patule, võimaluse patu võimu alt vabanemiseks. Teisiti oleks ka hingeõndsuse lootus tühine." (lk 64–67)

***

„Juhtus vahel, et pärast ühispalvet mõni vend teatas, et ta oli palve ajal näinud väikest nägemust. /…/ Huvitav on märkida, et vennad, kellele oli antud see and, olid kõige alandlikumad meie seast. Lihtsad mehed, kes polnud võimelised teisigi õpetama ega neid ilmutisi välja mõtlema. Nad olid kui postiljonid, kes andsid edasi sõnumid, mis nende kätte olid usaldatud. /…/ Kord näidati vennale mind, kui ma ise ei olnudki koos nendega palves. Ta nägi nägemuses, et minu peas keerles puuviljavaas, millel oli kaks taset. Ülemine tase oli täidetud kaunite puuviljadega, alumisel aga keerles igasugust rämpsu. Oli selge, et see oli ilmutus minu mõttemaailma olukorrast, nii, nagu Jumal seda nägi. Seal oli palvemõtteid ja muud, mis oli Issanda ees puhas ja terve, kuid oli ka rämpsu ja tühjust. Mõtted uitasid veel tihti endistel militaristlikel ja muudel tühistel radadel, kuigi mõistsin juba hoiduda mõtlemast sellele, mida teadsin patt olevat. Selle õppetunni muul viisil omandamiseks oleks arvatavasti kulunud aastaid, kuid selle ilmutuse kaudu sain hetkega suure sammu Jumala tarkuses edasi." (lk 71–72)

Raamatut saab osta
RAAMATUPOEST LOGOS

Miks sa TEENID?

Foto: EMK

URMAS SASSIAN
Tallinna kogudus, noortejuht

Foto: erakogu

NAATAN HOLLMAN
Tallinna ja Rakvere kogudus noortetoimkond

Millist tähendust omab sinu jaoks kirik?
NAATAN: Kirik on Püha paik, vaimne ruum, kus kogudus koguneb. Kuigi Jumal on kõikjalviibiv, astud sa kirikusse minnes Talle sammu lähemale. Sa lähed sinna, kus on Jumal. Seega ei ole kirik pelgalt hoone või ehitis, vaid paik, kus on Jumala ligiolu, paik, mis kuulub Issandale. See teebki kirikust pühakoja.
URMAS: Kirik on Jumala kohalolu märgiks. Sinna on inimesel alati võimalik minna, kui ta soovib Jumala poole hüüda. See on ka märgiks, et Jumal on olemas.

Millist tähendust omab sinu jaoks kogudus?
NAATAN: Kogudus on „välja kutsutud" maailmast, Jumala äravalitud püha rahvas. Kogudus koosneb nendest, kes on otsustanud järgneda Jeesusele ja kuulevad Tema häält. Seega on kogudus Jumala rahvas, kes moodustab üheskoos Kristuse ihu siin maa peal.
URMAS: Kogudusel on Jumala ja inimese vahelise silla roll. Kogudus saab füüsiliselt kohal olla inimese jaoks, kes otsib Jumalat. Kogudus saab inimesega suhelda, temast hoolida ja teda aidata. Kogudus kannab edasi Jumala armastust.

Millist tähendust omab sinu jaoks jumalateenistus?
NAATAN: Jumalateenistus on koht, kus kogudus tuleb kokku, et Jumalat ülistada ning kuulutada Jumala Sõna. See on aeg, kui kogudus saab kasvada, kus erinevad ihu liikmed saavad kasutada oma ande, et kogudust tervikuna Jumalale lähemale viia. Jumalateenistus on aeg, kus iga inimese vaim saab toitu ja kosub.
URMAS: Jumalateenistus on Jumala ligiolule, väele ja imedele loodud keskkond. Siin on inimesel võimalik kohtuda Elava Jumalaga ja kogeda Tema Vaimu puudutust.

Mis on sinu arvates tänapäeva inimese jaoks „kaanani keel" ehk see, millest kirikukauge inimene kogudusse sattudes aru ei saa?
NAATAN: Eks sellist „kaanani keelt" on päris palju. Mul endal on seda väga raske välja tuua, kuna olen selle sees üles kasvanud. Aga on kindlasti sõnu, mida olen alguses vääralt mõistnud, nt lunastus, arm, pühitsus, meeleparandus jne. Eks see nii on, et kui tuleb täiesti kirikukauge inimene, siis ta ei pruugi üldse aru saada, mis või kes on Jumal, mis on Jumala Sõna jne. See sõltub täiesti inimesest – kui kirikusse tuleb näiteks noor inimene, kes ei ole kunagi Jumalast midagi kuulnud ega isegi mõelnud, siis tulebki nullist alustada.
URMAS: Kristuse verega pesemine. Oma elu ohvriks toomine. Kristuse pruudiks olemine. Uuesti sündimine ülevalt. Püha Vaimuga ristimine. Armulaual Kristuse vere joomine ja Tema ihu söömine. Igavene elu.

Kuidas on kirik/kogudus sind isiksuseks kujunemisel toetanud?
NAATAN: Kindlasti on juba lapsena pühapäevakoolis käimine jätnud suure mõju minu isiksuse kujunemise teekonnal. Kogudus on aidanud mul üles leida oma annid, loonud keskkonna, kus saan neid praktiseerida, ning armastuses ka tagasisidet andnud. Usun, et Jumala rahva keskel on parim kasvupinnas enda isiksuse kujundamiseks ning mõistmiseks, kelleks ma olen loodud.
URMAS: Enne kogudusse tulemist ma ei uskunud, et Jumal üldse olemas on, veel vähem teadsin, et Ta armastab mind ja on juba maksnud minu pattude eest. Koguduses olen kasvanud Jumalale lähemale ja õppinud nii Teda kui inimesi armastama ja teenima.

Miks sa teenid? Miks sa panustad oma aega, energiat ja andeid koguduse ja kiriku tegevusse?
NAATAN: Ma teenin selleks, et Jumala kogudust üles ehitada just nende andidega, mis on Jumala poolt mulle antud. Sest annid on ühiseks kasuks (1Kr 12:7). Oma teenimisega ma saan ülistada Jumalat ning teenimine ja head teod näitavad Jumala töö vilja minu elus. Jumala antud talente tuleb arendada ja paljundada, mitte maasse kaevata. Seega ma teenin ja panustan rõõmsa südamega, et Jumala kogudus saaks üles ehitatud ning veel paljud hinged päästetud.
URMAS: Jumalat tänada ja austada – see on vähim, mida ma teha saan. Tema on mind selliseks loonud ja minu sisse selle igatsuse pannud. Kunagi rääkis keegi mulle, et Jumal armastab mind. Täna saan mina seda head sõnumit edasi viia.

Aasta metonoored

2023. aasta metonoorteks valiti Liidia Puju ja Daniel Paju. Selles lõigus natuke nende tegutsemisest noortetöös.

LIIDIA: Noortetööga olen ma tegelenud umbes viis aastat. Algusest peale on mu põhiline teenimisviis seotud ülistusega. Praegu juhin Võru metonoorte ülistusbändi, lisaks sellele mängin klaverit ja laulan, vahel teenin jumalateenistustel kaasa ka flöödimänguga. Mind motiveerivad teenimisse panustama just noored ja see janu Jumala järele, mis neis on. Meie noored on nii-nii ägedad!

Jumal on mind teenimises tohutult kasvatanud. Noortetöö ja üleüldse selline järjepidev ja rutiinne teenimine võib olla tohutult kurnav ja ajamahukas, nii et Jumal on kasvatanud minu kannatlikkust ja empaatiavõimet. Olen õppinud, et ma ei saa anda, kui mul endal midagi pole. Nii et Jumalaga aja veetmine on eriti oluline, kui sa kaasa teenid!

Edaspidiseks oleme plaaninud ülistusõhtuid, väikegruppe, jumalakeskseid sõprussuhteid, evangeliseerimist ja palju-palju muud, aga eks näis, kuidas Jumal juhatab. Üritame Teda kuulata ja kuulda võtta!

DANIEL: 2019. aastal sain ma endale kaamera ning kohe ka ettepaneku hakata tegelema metonoorte meediatööga. Mõne aja pärast hakkasime koos Ott Rahuvarmiga tegema ägedaid ja sisukaid videoid laagritest ja üritustest. Meediatöö oli intensiivne, kuid põnev. Olin ülistusega tegelenud meedia kõrvalt, aga 2022. aasta talvelaagris tundsin, et ma ei teeni õiges valdkonnas.

Seega palvetasin ja paastusin ning kogesin, et Jumal on mind kutsunud rohkem ülistuses teenima. Nüüd teenin palju kaasa ülistusega ja helitehnikaga. Mind motiveerib enim panustama see, kuidas Jumala otsimises ja Tema teenimises on vägi. Muidugi ka nägemine, kuidas noored kasvavad Jumalale lähemale, ja et teenides me saame ka ise teenitud ja täidetud. Kui ma otsin esiti Jumala riiki, siis seda kõike antakse mulle pealegi (Mt 6:33). Kui ma otsin Jumalat ja Tema õigust ja tõde, siis Ta varustab mind jõu, tarkuse ja tiimiga. Minu südamel on tulevikus tegeleda ka eesti ja vene noortetöö lõimimisega. See on mu südamel olnud mõnda aega, olen ka teeninud ja teenimas mõlemal poolel.

Talvelaager

LINNEA SÜVARI ja ELIISABET TOODO

Selle aasta metodisti talvelaager möödus võimsalt vaimus! Üle 70 noore kogunes Eestimaa eri paikadest Vodjale, et võtta vastu uut aastat koos Jumalaga. Laager oli sisustatud lõbusate tegevuste ja töötubadega, nii et igav kindlasti ei hakanud.

Aastavahetus möödus Paide linnas maastikumängu, mõnusa kohvikuosaduse ja ilutulestikuga keskväljakul, kus

üheskoos rõõmust hõisati: „Jeesus armastab sind!" Nimetamata ei saa jääda ka evangelismi töötuba, kus paljud tulised noored said evangeeliumi jagada ja palvetada inimeste eest Paide tänavatel.

Laager oli eriliselt palvetes kantud – nii eestpalvetajate, tiimiliikmete kui ka noorte palvetega. Just kõigi lakkamatu ja kõhklematu palve oli see, mis tagas laagri õnnestumise sellisel viisil. Erakordseks oli ka viimase õhtu palvetunnel, kus paljud noored said puudutatud ja isegi tervendatud. Läbivaks teemaks oli ahelate murdmine ja takistustest lahtilaskmine. See oli imeline ja värskendav viis uude aastasse astumiseks.

Fotod: EMK noortetoimkond

KRÜPTOGRAMM

Selles ristsõnas vastab igale numbrile kindel täht. Pilt juhatab kätte esimesed vajalikud tähed.
Lahenduse mõistatusele saab lugeda tähistatud ruutudest.

11	PILDIL ON	1	2	3	4		10	2	7	3	5	10	4	13	11
19						1		1	2	12	5	14	13	11	16
15						8	3	9	5	5	4		13	16	5
10						3		10	13		5	5	18		5
6						4	17		16	3		4	5	5	2
5							1	5		4	5		14	13	
19						7	13	2	7	3	11	1	1	9	3
15	5	5	17		11	13		5	5	7	3		14	10	9
3	VASTUS	15	10	12	1	4	3	8	14	10	2	6		4	10
2	13	13	11		4	3		5	5	11		14	1	1	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19													

Autor: Toomas Pajusoo / Foto: Mari-Ann Kelam

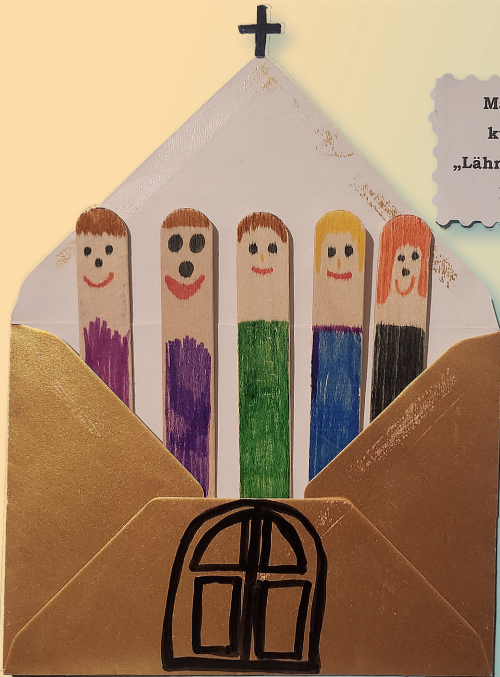
Väärtuslikum kui jõulukingitus!

JOOSEP KUNDER, Pärnu Agape koguduse noortejuht

Jõulude ajal on ikka kombeks kingitusi teha. Olen püüdnud noortele meenutada, et üksteisele kingituste tegemine peaks sümboliseerima ülimat kingitust, mille Jumal meile oma Poega ristiohvriks tuues tegi. Ühel hetkel paistis mulle, et summa, mille eest noored üksteisele kingitusi teevad, on täpselt selline, mille eest on raske midagi asjalikku hankida. Mõtlesin, et selle asemel oleks parem teha ühisannetus mõnele organisatsioonile. Ja et see organisatsioon võiks olla kirikuväline, et meil oleks võimalik head sõnumit veidi kaugemale levitada. Niisiis tegimegi üle-eelmisel aastal annetuse MTÜ Elame Veel! jaoks, kes tegelevad hooldekodudes elavate eakate inimeste organiseerimisega kultuuriüritustele (teater, kino, näitus jms). Ja möödunud jõuludel tegime samasuguse korjanduse SA Kadunud jaoks. Nemad tegelevad kadunud inimeste otsimisega ning vanade juhtumite lahendamisega. Nende pühendumine ja hool kadumaläinud inimeste suhtes on mulle avaldanud sügavat muljet.

1.KÄSITÖÖ

VAJAD PABERIT, ÜMBRIKKU NING JÄÄTISEPULKI/SPAATLEID JA VILDIKAID.

VAATA NÄIDIST JA MEISTERDA SELLE JÄRGI ÜKS TORE ÜMBRIK-KIRIK.

TEE OMA KIRIKUST FOTO JA SAADA SEE **LAPSED@METODISTIKIRIK.EE.**

Selle QR-koodi tagant leiad video, mis räägib, miks on kogudus meile hea ja vajalik.

LINK: https://youtu.be/aSOGXOGMPI8?si=9V5DPCMtFmz9tZ4E.

2. SÕNARÄGASTIK – LEIA SÕNARÄGASTIKUST ALLOLEVAD SÕNAD, MIS ON SEOTUD KOGUDUSE ELUGA.

	LASTEJUTLUS		ÜLISTUSLAUL		LAULUPROOV
	PÜHAPÄEVAKOOL		LAULURAAMAT		PIIBLILOOD
	JUTLUS		SUPERINTENDENT		KIRIKUÕPETAJA
	KIRIKUKOHV		KIRJAKOHT		KRISTLASED
	PIIBLISALM		LEIVAMURDMINE		PALVETAJA

T	R	K	J	L	A	U	L	U	R	A	A	M	A	T	X	L	P	E	C
D	P	R	I	U	L	I	S	A	L	O	N	O	X	A	H	A	E	Õ	U
O	T	I	L	I	T	I	T	Ü	L	I	S	T	S	L	L	U	T	L	I
O	R	S	T	N	A	L	I	H	A	D	N	E	I	V	F	L	N	U	T
L	O	T	P	M	O	C	U	M	S	T	N	I	E	E	T	U	E	A	A
I	F	L	T	Ä	E	N	O	S	T	D	E	T	E	T	N	P	D	L	Y
L	A	A	P	Ü	H	A	P	Ä	E	V	A	K	O	O	L	R	N	S	S
B	T	S	I	Y	E	O	M	T	L	J	V	O	L	M	A	O	E	U	E
I	L	E	F	Õ	S	S	F	A	A	F	E	F	Õ	I	N	O	T	T	N
I	K	D	R	J	A	K	P	H	T	K	O	T	P	N	T	V	N	S	C
P	M	T	A	P	I	I	B	L	I	S	A	L	M	E	R	A	I	I	M
P	L	E	I	V	A	M	U	R	D	M	I	N	E	F	S	M	R	L	P
Ü	T	R	O	Ä	M	I	T	N	S	M	M	O	C	N	I	T	E	Ü	U
T	E	I	K	I	R	J	A	K	O	H	T	C	I	I	M	A	P	N	I
I	K	I	R	I	K	U	Õ	P	E	T	A	J	A	O	C	M	U	U	N
B	M	S	C	S	U	L	T	U	J	E	T	S	A	L	P	O	S	T	P
I	S	S	C	V	H	O	K	U	K	I	R	I	K	O	C	I	L	I	Ä

Lastenurga koostasid Lea Kübar, Veronika Taimla, Külli Kuusemaa

KOGUDUSE KASVU KONVERENTS 2024

PÜHA VAIMU ROLL KOGUDUSE KASVUS JA ARENGUS

Phil Meadows, Ph.D.
Koguduserajaja ja jüngerluse õpetaja

Bud Simon
Koguduserajaja ja misjonär

KASV LÄBI:

- Püha Vaimu väljavalamise
- lähedase osaduse Püha Vaimuga
- Püha Vaimu juhtimise väikegrupi töös
- Jumala hääle kuulamise uute juhtide ettevalmistamisel

R 14:00-19:00
L 9:00-18:00

12.-13. APRILL 2024

NARVA MNT 51 TALLINN

Konverents toimub eesti, inglise ja vene keeles sünkroontõlkega

Rohkem infot: seminar@emkts.ee emkts.ee

Hind: 30 EUR

EESTI METODISTI KIRIK

ISSN 1406-2291